

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az új katonai büntető-törvény.

Budapest, augusztus 10.

(C.) Lapunk utóbbi számaiban már volt alkalmunk az új katonai büntető-törvény javaslattal foglalkozni. Hangsúlyoztuk akkor, hogy e törvényjavaslat részleteit még egyelőre szolgálati titokként őrzik ugyan, de a törvény a modern jogéletnek legfontosabb vívmányait: a szóbeli eljárást, a vádlottnak védelmi és felelősségi jogát s a tárgyalások nyilvánosságát mindenestre felöleli. Azok a hírek, melyek azóta e tárgy fölött tudomásunkra jöttek, akkori véleményünket csak megerősítik. A törvényjavaslat általában a német birodalom katonai büntető-törvényének mintájára szerkesztetett s ez utóbbi törvény alapvein is fog létesülni.

Ami a haditörvényszékek jövőbeli illetékességi körét illeti, szó sem lehet arról, hogy a katonai személyek által elkövetett ugynevezett „közönséges” kihágások, illetve büntettek a polgári törvényszékek elbírálása alá essenek, már azért sem, mert absolute lehetetlen, hogy ugyanazért a büntetért az egyik katonával szemben az osztrák, a másikkal szemben a magyar büntető-törvény szerint járjanak el, mert így a komplikációknak, viszályoknak vége se lenne. A polgári büntetőbírók katonai személyek ellen, tehát csakis olyan esetekben fog eljárni, ha pénzbírsággal sújtandó rendőri, vagy ahhoz hasonló kihágásokról, vagy olyan cselekményekről lesz szó, melyeket katonai személyek a katonasághoz belépésük előtt, vagy végre, ha a szolgálatra behívott tartalékosok, póttartalékosok vagy honvédek katonai szolgálatidejük alatt közönséges büntetést követtek el.

A haditörvényszék jövőben katonatisz-

tekből és hadbírákból fog állani. A legelső fórumnál a tiszték, a felsőbb fórumnál a hadbírák lesznek többségben. A katonai elem túlyomása a legelső fórumnál azért szükséges, mert legtöbbször katonai természetű kihágásokról van szó, melyeknek megbírálására inkább a katonai van hivatva, mint a jogász.

Igy például: az őrszolgálatban elkövetett kötelességsértések tisztán katonai természetűek s éppen ezek adják jelenleg a haditörvényszékek által tárgyalat büntetteknek legnagyobb részét.

Véleményünk szerint főleg ez utóbbi büncselekmények volna azok, melyeket a multkor cikkünkben szövé tett *fegyelmi bizottságokra* kellene áthárítani, úgy, hogy csak az őrszolgálatban elkövetett kötelességsértéseknek legsúlyosabb nemét kellene a haditörvényszékek elé utalni. Ez eljárás mellett a haditörvényszékek működését tényleg könnyebbíteni lehetne, a nélkül, hogy a szolgálatra való káros befolyástól kellene félnünk, mert a büntetés joga még sem egy szöbrelyre (a csapatparancsnokra), hanem *többre* (a fegyelmi bizottságra) volna átruházva.

Az új törvényjavaslat katonai kerületenként *katonai-védők* kinevezéséről gondoskodik ugyan, de a tervezet az egyszerűbb katonai büncselekmények tárgyalásánál a védő alkalmazását mellőzi. Ez talán még sem volna helyes eljárás. Igaz ugyan, hogy ha ily tisztán katonai büntettről van szó, a legtöbb esetben a viszonyok olyan egyszerűek, hogy a vádlott bűnössége, vagy ártatlansága felől kétség nem foroghat fenn s könnyen előfordulhatna, hogy a védővel való tárgyalásnak más eredménye nem lesz, mint hogy a bünvádi eljárás ok nélkül meghosszabbítatik, — de másrészt az elvnek éppen a jogéletben különösen

fontos szerepe van. E téren kár nélkül alig lehet kivételeket tenni. Egyrészt a büntető eljárás egyszerűsítése és másrészt a modern jogélet egyik legfontosabb elvének: a védői intézménynek korlátlan elismerése csak minél behatódobban tanuskodnak a már említett „fegyelmi bizottságok” rendszeresítése mellett.

Héjlenek azok a bizottságok mindama számos esetben, mikor olyan könnyebb természetű, tisztán katonai büncselekményekről van szó, melyek a jelenlegi rendszer mellett már a haditörvényszék fóruma elé tartoznak, de amelyeknek helyes megítélésében természetüknek fogva inkább a katonai érzés és gondolkodás, mint a jogtudomány jutszerepre.

Aki pedig a jövőben a haditörvényszék elé kerül, a mellé *kivétel nélkül* védő álljon, éppen úgy, amint vele szemben áll a vádló.

A tárgyalás a törvényjavaslat szerint jövőben általában és elvileg nyilvánosan fog történni. Mely feltételek és mely módok mellett lehet a nyilvánosság *kizárásának* helye, ezt valószínűleg *rendeleti* úton állapítják meg. E téren mindenestre a fegyelemre való tekintet a mérvadó. Magától értetődik, hogy a nyilvánosság minden oly esetben kilesz zárva, ahol a fegyelem a fennálló katonai berendezéseknek és törvényeknek, vagy a parancsnokoknak tekintélye a nyilvános tárgyalás által veszélyeztetve volna. Németszágban a büntetést által megsértett személyeknek a tárgyalásnál való megjelenése akkor is meg van engedve, ha a nyilvánosság különben ki van zárva. Csak oly esetben nem szabad a sértett félnek sem a tárgyalásnál jelen lenni, ha a nyilvánosság által az állam biztonsága volna veszélyeztetve. Nálunk a törvényjavaslat gondoskodik azonban arról, hogy a *vádlottnak*

TÁRCA

Két vers.

Kör-ágyon.

Barátim, mért sirattok engem,
Hogy testem elhül, meghalok?
Hisz ami örök vala bennem,
Örökre őrzik a dalok.
A szív hevét, az eszme lángját
A halál nem olthatja el,
S míg a rögöt síromra hányják,
Még tündöklőbb életre kel.

De hogyha jönne egykor oly nap,
Hogy szívem elfásúl, kiég,
Ha bennem már föl nem lobognak
Se szeretet, se büszkeség;
Ha csöndes nyári alkonyóra
Több ábrándba nem ringat el,
Ha a vihar zúgó szavára
Szívem visszhanggal nem fel;

Ha szent eszményed, oh szabadság,
Lelkem' többé nem hatja át,
A harei riadót fúhatják,
Már meg nem hallom szózatát;
Ha nem érzem a milliókknak
Száz nyomorát, ezer sebéit,
Nem vágyom győzelmét a jóknak,
Mely a bűn láncát törje szét;

Ha ami meghat, érzés, eszme,
Dallá többé nem olvad át,
Nem zöngök, mást sosem kérdezz,

Csupán önnön szívem szavát:
Akkor leszen ideje itt már,
Barátim, megsiratnotok,
Mert fenn tengődjem köztetek bár,
Rám mondhatjátok: Ó halott,

Végrendelet.

— Moore Tamás. —

Ha egykor majd a sírba tértem,
Vigyétek akkor szívemet
A drága lányhoz, a ki értem
Édes szerelmet érezett.
Maradjon ment gyászos könnyektől
Szívem, mely fényes, tiszta volt,
De késő éjig kora reggtől
Öntözzetek síromra bort.

Ha elnémul dalom, vigyétek
Hárfam' a csarnok diszeül
S ama kapura függeszszétek,
Hol legtöbb vándor jár s leül.
S ha jó egy bárd és átmenőbe'
Megrezgeti a húrokat,
Keljen a legszebb hang belőle,
Mely egykor keblemben fakadt.

Vegyétek, a bor istenére
Köszöntni ez arany kehelyt,
De olyan ajk azt sohse érje,
Mely rossz szót a szép ellen ejt.
Am hogyha jó egy bús szorelmes
Es könnye a kehelybe csorg,
Szellemem, fiúk, veletek lesz
S megáld minden kis esőppnyi bort.

Incsédy László.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev.)

Írta: GORKIJ MAXIM.

(43)

— Oh atyuska! — szólt közbe Ustisesev s barátságosan karon fogta Fomat. — Így nem szabad! Ez nem járja. Alig lépett ki az életbe, máris felozófal. Az életet azért adták, hogy éljünk vele. Az az — élni és élni hagyni másokat... Ez az egész filozófia. És ez az asszony... Ugyan kérem. Hát azt hiszi, hogy vége van vele a világnak? Ha akarja, olyan asszonyt mutatok önnek, hogy az egész filozófiájából egy szikra sem marad meg a lelkében. Oh, egészen közönséges asszony. De hogy ért ahhoz, hogy miképpen kell élvezni az életet. Benne is, tudja, benne is van valami epikus. És szép... mondhatom, a legtisztább Phryne. S hogy illenek önhez! Oh! Ez igazán pompás eszme: megismeretem vele. Az ördögöt Belzebub üzi el a legbiztosabban.

— Az én lelkiismeretem tiltakozik ez ellen — mondta Foma stóten. — Amíg ő él, addig más asszonyra rá sem tudok nézni.

— Ilyen fiatal, erős ember! — mondta Ustisesev s tanító hangon kezdett arról beszélni, hogy ilyenkor nagyon jó egy kis dözsölés. Természetesen asszonyoknak is kell jelen lenniük, mert ez leveszi a terhet az ember lelkéről.

— Nagyszerű lesz, ha mondom. És ami a lelkiismeretet illeti, bocsásson meg, de ezt rosszul fogja ön fel. Nem a lelkiismeret kérdése ez... hanem egy kissé szegénylős magatartás. Nem igen jár társaságba. Ügyetlen és járatlan. Mindezt érzi ön s azt hiszi, hogy ez a lelkiismeret. Pedig ez nem

joga van akkor is, ha a katonai érdekek a nyilvános tárgyalást kizárják, általa kiváltsított három személyt a végdöntésre meghívni.

Tettelesen szolgáló katonai személyek a nyilvános tárgyalásokon mint hallgatók nem vehetnek részt, ha a vádlott rangjánál fogva magasabban áll, mint ők.

A felelősségi jog, úgy mint a polgári büntető törvényben, a katonai büntető törvényjavaslatban is helyet talál.

A modern alapelveken kívül az új törvényjavaslat még néhány érdekes részletet is fog tartalmazni. Szó van például arról, hogy a katonai büntető törvény hatásköre olyan bűncselekményekre is kiterjed, például becsület-sértésekre, tetteleges bántalmazásokra, párbajra, kihívásokra, ha ezeket valamely katonai személy a tettelesen szolgáló katonai kielégése után előbbi, még tettelesen szolgáló katonai felelősségével szemben követi el. Ugyazint tartalmazni fog a tervezet oly határozmányokat is, melyek szerint a katonai büntető törvény bizonyos körülmények közt a nem tettelesen szolgáló, tehát a nyugdíjazott, szolgálaton kívüli viszonyban álló, vagy tartalékos tisztokra is találhat alkalmazást.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a tervezett új törvényjavaslat mikor fog életbe lépni, arra nézve nehéz volna már most határozott feleletet adni. Várható, hogy a javaslat még a jövő év telén fogja a monarchiának két törvényhozó fórumát foglalkoztatni. Nálunk Magyarországon kétségen kívül áll, hogy törvényhozóink a várva-várt tervezetet mielőbb igyekeznek megírni, illetve életbeléptetni. Nálunk mindenki már régen meg van győződve arról, hogy az új törvénynek mielőbbi szentesítése ugy a hadsereg, mint a nemzet érdekében van. De Ausztriában is már annyiszor megsürgették e törvény létrehozását és annyiszor kikeltek a hadsereg jelenlegi elavult jogviszonyai ellen, hogy ott se akadhat senki, aki ezt a kérdést a már megszokott módon merné a megvalósítás küszöbén alku tárgyává tenni. Dacára mindennek, e tervezet életbeléptetése mégis tetemes időt fog igénybe venni ama nagyszabású és a hadsereg jogéletébe mélyen bevágó intézkedések miatt, melyek az új törvény végrehajtásával járnak. A számos, szükségessé váló végrehajtási határozmány során első sorban a hadbírói kar átszervezése áll. Ez a kar bizony eddig

is lelkiismeretes, munkás, kiválóan intelligens és szakmájában kitünően képzett egyénekből áll, akik a hadseregben osztatlan bizalommal részesülnek. Nem a hadbírói kar az oka, hogy a hadsereg jogviszonyai már régen kuriózumna váltak, de az új törvény még sem hajtható végre e kar alapos átszervezése nélkül. Nemcsak személy, hanem rendszerváltásról is lesz szó és így talán még egy év fog elmulni, míg a jelenlegi tervezet végre mégis tette válik.

BELFÖLD

iskola és társadalom.

Budapest, augusztus 10.

A francia kulturharc összes körülményei azt a negatív tanúságot nyújtják, hogy iskoláink nemzetiségi és erkölcsi irányának egészséges szellemben való tartására nem elég a hivatalos ellenőrzés, hanem a társadalom vezető elemeinek ideális irányu tevékenységére s iskola és társadalom együttes, egymásra ható működésére van szükség a cél érdekében, mert nyelvet, ismereteket, tankönyveket lehet ellenőrizni, de érzületet nem. A pszichológiának is leghomályosabb, legtitkoszebb része az a szakasz, mely az érzelmekről szól. Az érzelmek s az ezek nyomában fellépő érzület keletkezésének, terjedésének, erősödésének és gyengülésének törvényei rejtve vannak előttünk; csak azt tudjuk, hogy beszéd, tekintet, arc kifejezés, hanghordozás minden legapróbb jel és alkalom arra, hogy érzelmünket s érzületünket vele kifejezzük s az által hatással legyünk azok érzületére, kik velünk szellemi kapcsolatban vannak. Hol van az a nagy szellem, az a lángelme, ki e sok apróság jelentőségét egyszerre fölfogni s ellenőrizni képes lehetne? S ha akadna is ily oszodalény, vajjon egyenlő-e, a bajt észrevenni és azon segíteni. Érzést erőszakkal elnyomni, érzületet parancsra teremteni nem lehet!

Az iskolák államellenes működését, a tanítók erkölcsrontó befolyását sem lehet sem hivatalos látogatások alkalmával megismerni, sem hivatalos rendeletekkel megsemmisíteni. Egy nemzetiségi iskola érettségi vizsgálatán hallgattam meg egy izben a feleleteket a magyar nyelv- és irodalomból, amely tárgyból tudvalevőleg az 1883: XXX. törvényeik intézkedése szerint még az idegen tannyelvű középiskolák tanulói is magyar nyelven kell felelniük. A jelenlévő kormánybiztossal együtt elcsodálkoztunk a tanulók kitünő feleletén s a vizsgáló tanár szakmeretén és jó magyaros kiejtésén. Csakugy beszéltek az oláh ifjak Kölcseyről, Berzsenyiről, Aranyról, mint a közepes képzettségű magyar középiskolai matu-

rások. És mégis! Azon rövid félóra alatt is, melyet e vizsgálaton töltöttem, kicsillant a sok ismeret mögül az érzület, az igazi gondolkodásmód egy kis — látszólag szakszerű — kitérés alakjában. Balassa Bálintól volt szó. Mikor mára tanuló elmondta a nagy költő életét s jellemezte költészetét, a tanár — mintegy csak véletlenül — azt a kérdést tette föl, honnan merítette Balassa népies dalainak motívumait. Erre a kérdezett — bár csak közepes tanuló volt — folyékony magyarsággal kezdte felsorolni Balassának minden dalát, melyek állítólag mind régi római népköltemények szolgai utántzait, amelyekről azonban egyetlen engedélyezett magyar irodalomtörténet sem tesz említést. Az a hang, melyen a tanuló e részletet felelte — jöllehet semmi állam- vagy nemzetelleneset sem mondott — a figyelmes és szakértő hallgató előtt mindent elárult. A miniszteri biztos, ki — mellesleg legyen mondva — természetűdös volt, nagyon meg volt elégedve az eredménnyel, én pedig azzal a bentomással távoztam, hogy ez a kitünő képzettségű magyar nyelvtanár dákóromán és ezek a tanulók a magyar nemzet gyűlöletére neveltetnek.

Alig félelvi időköz elteltével köztudomású lett a lapokból, hogy az a felsőbb állami közeg által megbízott tanár is ugyancsak erősen bele volt keveredve a famózus memorandumper bonnyodalmaiba. Vagy mit szólunk arról az esetéről, midőn egyszer egy alig egy ivnyi kis nyomtatott füzet akadt kezembe egy szász lakosságú városban, amelyben az u. n. Burzenland (Bár-csaság) mint szűkebb körű haza volt prózában és versben dicsőítve s mikor megkérdeztem a tanulótól, hogy mit felelt ez, azt felelte, hogy ezt a füzetet minden szász gimnáziumbeli tanuló ingyen kapja s ezt német olvasókönyvébe bele kell tennie — jól jegyezzük meg német olvasókönyvébe, amely államilag engedélyezve van s amelyben talán a Szózat és Hymnus német fordítása is benne diszlik. Lehet-e ezt az eljárást ellenőrizni?

Sok példát idézhetnénk nemcsak a nemzetiségi, hanem — sajnos — a helytelen erkölcsi irányu visszaélésekre is, de nem teszünk. Ez esetek föltárásával csak elmergésienők a bajt. Itt nem egyes esetek szanálásáról, hanem egy nagy, messzeható elv megismeréséről és abból folyó intézkedések sürgős életbeléptetéséről van szó.

Ez az elv, melyet nem lehet elégszer ismételni s nem lehet elég erősen hangsúlyozni, az, hogy iskoláink ellenőrzését és vezetését nem bízhatjuk nyugodt lelkiismerettel egyes állami közegekre, akik képelenek azzal a nagy feladattal megküdeni, amelyket az iskolai szellem irányítása, mint az iskolák sikeres működésének legfőbb és csaknem egyedüli követelménye reájuk ró.

Társadalmi és testületi uton kell ama szerveket létesíteni, amelyek a hivatalos közegek sikertelen munkáját magukra vállalják s a nemes cél iránt érzett lelkesedésből munkálkodjanak az állam és társadalom legfontosabb érdekének ügyé-

a lelkiismeret, szó sincs róla. Mi köze a lelkiismeretnek ahhoz, hogy az embernek szüksége van arra, hogy vidám legyen s hogy ehhez joga is van?

Foma egyre iparkodott, hogy kísérőjével lépést tartson, miközben olykor végigtekintett az utcán. Két sor ház közt vonult tova s olyan volt, mint egy sötét sár. Mintha végtelen utca lett volna, melyből valami nehéz, fárasztó, lélekzetet elfojtó sötétség áradt volna ki. Ustiscev barátságos hangja egyhanguan hallzott Foma fülébe, nem figyelt a szavakra, csak azt érezte, hogy ezek a szavak rátapadnak a lelkére. Ámbar érezte, hogy van kísérője, mégis magányosan érezte magát, mintha eltévedt volna a sötétben.

Ugy érezte, mintha valami kergette volna s nem is érezett végyat arra, hogy ellentálljon. Olyan fáradt volt, hogy gondolkodni sem tudott s egy szóval sem tiltakozott kísérője szavai ellen.

— Nem jó mindehkinek, ha bölcselekedik — mondta Ustiscev, miközben korbáccsal nagyot suhintott a levegőbe s saját bölcsestől el volt ragadtatva. Ha mindenki bölcselekedik, ugyan ki élne? De az ember csak egyszer él... Ezért kell sietni az élettel... becsületesem mondom, hogy ez a legokosabb életfelfogás. Egy szóval, engedje meg, hogy fölrázzam őnt az aléltóságából. Elmegyünk valami jó helyre... Két nővért ismerek. Oh és hogy élnek! Ugy-e jön?

— Jó, megyek — mondta Foma nyugodtan s ásitott. — Nincs még késő? — kérdezte, miközben a felhős égre nézett.

— Sohasem késő, hogy az ember odamenjen! — mondta Ustiscev kacagva.

Nyolcadik fejezet.

A klubban történt jelenet után három nappal Foma Svancev kereskedő kikötőjében volt. A társaságban volt Svancev fia, Ustiscev, négy hölgy, egy eszöndes, nagyszakállú, kopaszfejű, vörösróru ur. A fiatal Svancev esiptetőt viselt, sovány, halvány ember volt s ha fölállt, egyre remegett a lábába, mintha meguntá volna, hogy ezt a vészna-

testet kell cipelnie, amely kockás köpönyegbe volt burkolva. A szakállas ur Jánosnak szólította s olyan hangon ejtette ki a nevét, mintha állandóan náthás lett volna.

János hölgye nagy és erős, bujamellű asszony volt. Feje oldalt össze volt nyomva, alacsony homloka hátra hajlott s hegyes, hosszú orra a madáréhoz hasonlóan tette arcát. Ez a csunya arc mozdulatlan volt, csak apró, hideg szeméi mosolyogtak egyre hamisabban és áthatóbban. Ustiscev hölgyét Verának hívták. Nagy, halovány, vöröshajú asszony volt. Haja olyan sűrű volt, hogy az ember azt hitette volna, hogy nagy siphát nyomtak a fejébe, amely eltakarta a füleit, arcát s magas homlokát, amely alól nagy, kék szeméi fáradtan pillantottak a világra.

A szakállas ur fiatal, gömbölyű és egészséges leány mellett ült, aki folyton kacagott azon, amit a szakállas ur a fülébe sugdosott.

Foma hölgye kareus, feketébe öltözött, sötét arcából, hullámos haja, barna nő volt. Fejét magasan, egyenesen tartotta s látszott rajta, hogy önmagát tartja a társaságban az elsőnek.

A társaság egy tujai szélén ült. A tujatön deszkák voltak, közepen szálfakból összerakott asztal állott, körökörül üres üvegek, élelmiszeres kosarak, cukordobozok, gyümölcsmaradékok hevertek. A tujai sarkában földhányás volt, melyen tüzet gyújtottak. Egy rövidkabátos paraszt a kezét melengette a tűznél, miközben olykor az urakra pillantott. Az urak éppen levest ettek s az asztalon bor állt és gyümölcs volt fölhalmozva.

A kétnapos mulatozástól és evéstől elfáradt társaságnak rossz kedve volt. Mindnyájan a folyamat nézték s csak olykor beszéltek valamit. Tiszta, friss idő volt, mintha tavasz lett volna. A hideg, tiszta ég fejedelmi méltósággal fedte el a megdagadt folyamat, amely épp oly csöndes volt, mint az ég s épp oly határtalan, mint a tenger. A hegyekkel borított partokat kőd takarta s a csucokon ugy csillogtak a falvak templomainak kerezeitjei, mint s csillagok.

A hegyes oldalon nagyon élénk volt a folyam. Gőzhajók siettek rajta ide s tova s a gőzepek pihéése nehéz sóhajként hatott el a tutajig, a mezőkig, ahol a habok lassu csobogása lágy hangokkal töltötte meg a levegőt. Hatalmas bárkák usztak egymás után fölfelé a vizen, mintha hízott disznók lettek volna, melyek föl-turják a folyam tükreét. A gőzhajó kényéből sűrű, fekete füst szállt a levegőbe s szertefolyt a folyam fölött. Olykor-olykor egy-egy fütty hallatszott, mintha valami nagy munkában görnyedő állat bömbölné. A mezők fölött csönd honolt. Az áradás egypár fát sodort a partra. Ezek a fák most levelüket hányták. A víz eltakarta gyökereiket, sudarukat pedig visszatüköztette s úgy látszott, mintha a legkisebb szellősuhanásra elusznának helyükről.

A vöröshajú asszony, aki gondolkodva bámult a messzeségbe, lassan, szomoruan énekelni kezdett.

A barna nő szigoru szemét lehunyta s a nélkül, hogy az éneklő nőre figyelt volna, így szólt:

— Amugy is rossz kedvünk van.

— Csak hadd énekeljen — mondta Foma jókedvűen, miközben hölgyének szemébe nézett. Sápadt volt, szeméből apró lángok lövtek s ajkai körül határozatlan, bányadt mosolygás látszott.

— Énekeljünk kórusban — ajánlotta a szakállas ember.

— Nem. Csak ők ketten énekeljenek! — mondta Ustiscev. — Vera, énekelj azt... tudod már.

— Ha a hajnal hasad... Hogyan is van az? Énekeljen Pavlinka!

A mosolygó leány ránézett a barna nőre s alázatosan kérdezte:

— Szabad énekelnem, Sasa?

— Majd csak én magam éneklek — mondta Foma barátja, s miközben a madárarcú hölgy felé fordult, így szólt:

— Vassa, énekelj velem.

(Folytatása következik.)

ben az állami közegekkel együttesen és általuk, ha lehet, de esetleg nélkülük is, sőt ellenük — ha koll.

E. A.

KÜLFÖLD

A koronázás után. Londonból táviratozzák, hogy a ma közzétett orvosi jelentés szerint a király nagyon jól állotta ki a koronázás fáradalmait, kevés fáradtságot érzett és az éjszakát jól töltötte. Közérzete minden tekintetben kielégítő. Orvosi jelentéseket többé nem adnak ki. — A király és a királyné, valamint a többi családtagok és több fejedelmi vendég délelőtti résztvettek a St. James-kápolnában tartott istentiszteleten. A közönség az egész uton élénk ovációkban részesítette a királyi párt. A Szent Pál-székesegyházban ugyanakkor ünnepies istentiszteletet tartottak, melyen a lordmajor és az esküdtek diszruhában, továbbá a londoni püspök és az egész püspökség egyházi díszöltönyben és számos előkelőség volt jelen.

Kréta autonómiaja. Konstantinápolyból jelentik: György herceg, Kréta kormányzója jegyzéket intézett a hatalmakhoz, melyben a következőket kéri Kréta részére:

1. A törökországi bürtönökben szülődték krétaiak megkegyelmezése.
2. A Törökországban élő krétaiaknak a nagyhatalmak protekciója alá való helyezése.
3. Törökország ismerje el a kréai lobogót.
4. A kréai kormány adószedési jogának elismerése.
5. Kréta felvétele a posta-unióba.
6. Kölesön felvétele a hatalmak garanciája mellett.
7. A kréai pénznek a pénz-unióba való felvétele.
8. A szultán hivatalosan ismerje el György herceget.

A nagyhatalmak a jegyzéket átküldték a portának, mely azt válaszolta, hogy nem hajlandó a status quot megváltoztatni.

A franciaországi kulturharc. A párisi szocialista-forradalmi ifjúság által mára bejelentett tüntetés nem történt meg. Minden eshetőségre széleskörű intézkedések történtek. Deroulde elfogatásának harmadik évfordulója alkalmából a hazafias liga 300 tagja Deroulde háza elé vonult. Több beszédet mondtak és egy táviratot küldtek Deroulde-nak San-Sebastianba. A rendet nem zavarták meg.

A vannes-i prefektus Frater tábornokot egy osztály lovasság kiküldésére kérte, hogy Ploermelben támogassák a közigazgatási hatóságot az egyesületi törvény végrehajtásában. A tábornok Saint-Rémy alezredest, a 2. vadászrezd parancsnokát Ploermelbe küldte, hogy az alprefektus rendelkezésére bocsássa magát. Saint-Rémy ezredes azonban vonakodott a parancsot teljesíteni és kijelentette, hogy vallásos érzelmei tiltják, hogy közreműködjen a kongregacionista intézetek bezárásánál. A tábornok erre egy századparancsnokot küldött Ploermelbe. A dandárparancsnok Saint-Rémyt szigorú fogházbüntetésre ítélte, a hadügyminiszter pedig a büntéset várfogságra változtatta át. Saint-Rémy alezredes a tenger mellett fekvő Belle-Isle erődbe menekült és fegyvelésértés miatt haditörvényszék elé állították.

St. Meen lakosai között szakadás állott be. A lakosság egy része Gayraud abbát azzal vádolja, hogy elárulta ügyüket, mert azt tanácsolta nekik, hogy tartózkodjanak az erőszakról. Az abbé ellen tüntetéseket rendeznek. Loiremégységben a prefektus négy mairret felfüggesztett állásuktól a kongregáció ügyében tanusított maguktartásért. — A choleti törvényszék in contumacia két szerződést nyolcnapos illetve egyhávi fogházra ítölt az iskolai épületeken alkalmazott pécsek megsejtéséért.

HIREK

Budapest, augusztus 10.

— BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A királyi elismerése. Szuppán Vilmos a budapesti állami felsőbb leányiskola igazgatója az új tanúsítással megválik az intézettől, miután ellogdotta a budapesti kereskedelmi akadémiák igazgatói állását. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Szuppán a felsőbb leányiskola igazgatói állásától fölmenn-

tette és neki ügybuzgó munkásságáért elismerését nyújtotta.

— Vaskorona-rend. A király a személye körüli miniszter előterjesztésére Herz Miksa magyar állampolgárnak és a kairói arab muzeum igazgatójának, az irodalom és művészet terén szerzett érdemei elismeréséül a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— A király nyaralása. Radmerből táviratozzák, hogy ő felsége ma délelőtti misét hallgatott a most restaurált radmeri plébánia-templomban. A templom bejáratánál ő felségét gróf Attems tartományi kapitány és a hatóságok fejei fogadták. Délben a vadászkastélyban ebéd volt. Amelyen Lipót, György és Arnulf hercegek, gróf Clary helytartó, dr. Schuster hercegpüspök, gróf Attems tartományi kapitány és az udvari főméltóságok vettek részt. Délután 6 órakor ő felsége visszatért Ischlebe.

— Új királyi tanácsosok. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a budapesti tanácság három köztisztviselőben álló alakjának a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Az új királyi tanácsosok: dr. Babó Sándor, a Szent János-kórház főorvosa, dr. Székács Béla, Rókus-kórházi főorvos és Környey Ede ügyvéd.

— Geológusok Erdélyben. Böckl János miniszteri tanácsos, a magyar kir. földtani intézet igazgatója, tegnap Vajdahunyadra érkezett, hogy az ő vidéken működő geológusokat meglátogassa. Az országos geológiai felvételekben résztvesznek ezen a vidéken: Halaváts Gyula főgeológus, aki Vajdahunyad vidékén dolgozik, Telegdi Ráth Lajos főbányatanácsos, aki Tövis vidékét és dr. Papp Károly geológus, aki Zám vidékét térképezi. A nevezett geológusok meglátogatása után Böckl igazgató utba ejti a Facsai vidéken működő geológusokat is. akiket dr. Schafarzik Ferenc bányatanácsos vezet. Az ország egyéb vidékein dolgozó geológusokat Böckl igazgató később fogja meglátogatni.

— A belga királyné betegsége. Brüsszélből táviratozzák: Spaaban ma az a hír terjedt el, hogy a belga királyné állapota rosszabbra fordult, úgy hogy Klementina hercegnét betegágyához hívták. Holnap orvosi jelentést adnak ki.

— Kiltüntetett földbírtokos. A király a személye körüli miniszter előterjesztésére Vásárhelyi Géza tinnyei földbírtokosnak a közügyek és a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Bucsus a Krisztinavárosban. Budán, a Krisztinavárosban vasárnap vidám bangulatban zajlott le a bucsu. A templomban Havi Boldogasszonyoknak, a templom védőszentjének mai évfordulója alkalmával egész nap tartottak istentiszteleteket, mi alatt a templom zsoltáriság tele volt ájtatos közönséggel.

Az első mise reggel hat órakor volt és azontul egész délig minden órában olvastak miséket; délelőtti fél tíz órakor Kostaházy Kálmán piébános magyar szent beszédet mondott, amely után megindult a körmenet a Krisztina-kört. Vermező, Attila-utcán át és az Alagut-utcon tért vissza a templomba. Körmenet után a piébános a főoltárnál ünnepi nagymisét celebrált fényes segédlettel, mise alatt a zene és énekek Karodrófi Lajos karmester vezetésével Seiler nagy miséjét adta elő, betétül Bleuer kisasszony egy Avé Mária énekeit és Frikler Ferencnek az O saunteris hostiát énekelte. Az egyházi ajtosságokat délután ünnepi litánia jelezte be. A templom környékén tömeges sok mezeskalapos sátrat vertek és mutatványos bódét, nagy hintát állítottak, melyek között késő éjjelig igen nagy sürgés-íorgás volt.

— Erzsébet királyné szobra Pöstyénben. Ma leplezték le Pöstyénben Erzsébet királyné emlékszobrát gyönyörű időben, a fürdővendégek és a környékbeli lakosság óriási részvétele mellett. Ebből az alkalomból Pöstyén községet és a fürdőtelepet nemzeti lobogókkal ékesítették. A fürdő parkjában áll a szobor, amelyet a dr. Fodor Kálmán, szül. Berchtold grófnő elsőbbségével alakult bizottság közadakozásból emelt.

Az ünnepélyre a fővárosból, Bécéből, Németországából, a szomszédos Nyitráról, Trensenből, Pozsonyból és Galgóczról tömör vendég sereglet össze, akiket Winter Sándor és Lajos fürdőigazgatók fogadtak. Ünnepi istentisztelet után a parkba vonult az ünnepi gyülekezet, melyben ott voltak többek közt Kramolin Viktor nyitrai főispán, Markhot Gyula alispán, gróf Grevenicz lovassági tábornok, Totovich honti főjegyző, stb., továbbá több külföldi küldöttség és több száz ifjú közönség. A szót elnéklése után Przenovszky József piébános magas szárnyalású, hazafias szellemű emlékbeszédet mondott, miközben lehullott a lepel a szoborról, amely Jankovits Gyula fővárosi szobrász alkotása. Ott méter magas talapzatot áll a királyné fehér márvány mell-szobra. Az egész szobor pompásan emelkedik ki a park sűrű fái közül. A közönség kalaplevegőe éljenzett. Ezután gróf Erdődy Ferenc nevében Terstyánszki Lajos főispánigazgató gondozására átvette a szobrot. Mire Könyves Toth Kálmán debreczeni lelkész a magyar fürdővendégek, dr. Alexander Bernát, a Magyar Tud. Akadémia dr. Rauk közigazgatója ügyvéd a németországi fürdővendégek, Fodor Berchtold grófnő a szoborbizottság és Semsey Mariska, a m. kir. Operaház tagja a magyar nők koszoruját tette le a szobor talapzatára. Délben lakoma volt. este pedig díszelőadás a nyári színházban Semsey Mariska közreműködésével. A színházi előadás után díszmenetben Játványos király vadász-

felvonulását mutatták be a fürdővendégek közreműködésével. A menetet Pécsi Kálmán, a Végsház rendezője rendezte. Végül Velence Pöstyénben című látványosság, tarka színpad, világszéta és tűzijáték rekesztette be a szép ünnepet.

— A velencei műemlékek veszedelme. A velencei lakosság nyugtalansága és idegessége mind nagyobb lesz; egyik Hióbbir a másikat követi. A legújabb hír szerint egy villámcsapás-okozta levegő-rázkódítás ledöntötte a Szent János és Pál-bazilika egyik nagy üvegablakát s az oszlopok egy részét. Ez a templom egyike Velence legnagyobb és műkincesekben leggazdagabb templomainak; egész sereg politikusi, nemes és földesur van itt eltemetve. — A velenceiek nemzeti Pantheonja ez s előtte emelkedik a Colleoni lovasszobra. A templom főbejárata csucsives stílusban épült, az alaprajza keresztalakú és három hajója van. Gyönyörű festmények és számos falművészmény díszítik a templomot, amelyekben a velencei iskolák mindegyike képviselve van. Az oltárképek közül az első helyen Tizian „Szent Péter vértanu” című festménye áll. A képet teljes joggal tartják Tizian legkiválóbb és legművészebb alkotásának. A velencei Palazzo Reale falai is jelentős megrongálódottak. A falai „élnék”, ami azt jelenti, hogy valami kellemetlen recsegés, ropogás hallatszik, ha az ember a falak közelében áll. Remélhető, hogy a készülő veszedelem hamarosan elejét veszik. Különböző minden perében várják a San Stefano templom harangtoronyának bedőlését. A tornyot ezért lebontani kezdik és csak 22 méter magasságra fogják meghagyni.

— Régi csaták emléke. Messinából táviratozzák: A kalábriai partok közelében egy régi spanyol hajót találtak több ágyuval és néhány spanyol fegyverrel, amelyek az 1632, és 1640. évszámok látnak. A hajó valószínűleg az abban az időben Franciaország és Spanyolország között folyt háború alatt süllyedt el.

— Riadalom a főpostán. Egy véletlenül eldőrdült lövés okozott az éjszaka nagy riadalmat a főposta épületénél. A táviratkezesítési osztály folyosóján Kovács Károly kézbesítő Molnár Lajos társának mutogatta revolverét, amelyet a napokban vásárolt. Molnár, akinek a kezében revolver még soha sem volt, iorgatni kezdte a megtörtött fegyvert, amely egyszerre elsült és a golyó a közelben álló Kovács János táviratkezesítő felső combján talált. Nyomban elhívták a mentőket a sebesültözhöz, akik első segélyben részesítették, azután a Rókus-kórházba szállították. Kovács sebesülése nem veszedelmes és pár nap múlva elhagyhatja a kórházat.

— A Kárpátgyesület elharcosai. Tátrafüredről jelentik: A Magyarországi Kárpátgyesület tavaly elhatározta, hogy a Tátra-kutatóknak emléket emel a Magas Tátra területén abból az összegből, mely Buchholtz Györgynek „Das weit und breit erschollene Zipser Schneegebirge, 1719.” címen a Tátra legrégebb leírását tartalmazó s Weber Rezső által néhány év előtt feledetett művének jóvedelméből beolyt. Az elsőkösz azóta végrehajtott e határozatot s most márványtáblák hirdetik az egyesület kegyeletét. Buchholtz Györgynek és két fiának emléktáblája a tarpataki völgyben van; Gemersch Keresztély mineralógus és Maulschk Tivadar botanikus emléktáblája Barangügeten; Fuchs Frigyesnek a Tátra első térképe készítőjének, emléktáblája Tátrafüreden; Fröhlich Dávid emléktáblája a zöldsévi völgyben; dr. Scherner emléktáblája a felkai völgyben és Wahlenberg svéd botanikus emléktáblája az Út-lónál. Az egyesület vasárnapi közgyűlésén Fischer Miklós főmagazumi igazgató, ügyvivő a lelkű, hosszabb emlékbeszédben méltatta azok érdemeit, akik, mint a Magyarországi Kárpátgyesület elharcosai, a XVIII. és XIX. században vizsgálták és ismertették a Magas Tátra természet viszonyait.

— Mulat a tisztikar. Az angol tisztikarban ugy látszik nagy a szigor olyan kameradokkal szemben, akik nem tartanak lépést a többi tiszttel — a mulatságban. Erre vall az az eset, amelyet egy szemtanú beszél el a londoni Evening News című újságban. A történet, szereplői a 2. számú windsori Lieguard-erzed tisztjei voltak. A tudósító elmondja, hogy a minap nagy lármát hallott a tiszt lakások mellől s amint odament, látta, hogy egy sereg katonatiszt a kaszárnya udvarán lovagló ostonnal üldözi Gregson hadnagyot.

— Most megvagy! Ez is még a tied, — kiáltották, miközben az estorral verték a szerencsétlen hadnagyot.

Azután megragadták Gregson-t és a homokban meghempergették, majd vízeskádába dugták, ahonnan féltőlten került elő. De ez még nem volt elég. A bosszuvágyó tiszték erre Gregson szobájába mentek, ahol mindent fölforgattak, összetörték az ablakokat és a butort az udvarba vetették. Amikor mindenre vége volt, a szegény hadnagy visszatért szobájába, ahol nagyon rossz éjszakát töltött, mert kollégái egész katonai felszerelését elpusztították és másnap parádé volt. Gregson egészen fiatalember, akit csak az idén februárban neveztek ki had-

nagygyá. Nemcsak kitűnő katona, hanem a legénység is nagyon szerette. Tiszttársai azonban haragudtak rá, mert nem vett részt soha mulatságaikon. Az Ewening News tudósítja azt írja, hogy az alatt az idő alatt amíg ő szolgált, három halál tiszttel bántak el hasonlóan s mind a három kénytelen volt megvárni a hadsereg kötelezőkétől. Gregson különben az esztről másnap személyesen jelentést tett a hadügyminiszternél, nagybátyja, Gregson őrnagy pedig az ezredparancsnoknál Neeld aiezedresnél tett panaszt. Az ezredparancsnok csak másnap tudta meg a dolgot s általában az idősebb tisztek közül egy sem vett részt a botrányban. Meg is indították rögtön a vizsgálatot, amely valószínűleg alapos lesz, miután az ezred tulajdonosa maga Edvárd király.

— Vasuti szerencsétlenség. Mezőrevesből jelenti egy távirat: A Charlesvilleből Lillóbe menő futárvonat délelőtt *Signy le Petit* mellett kisiklott. Öt utas életét veszítette és sokan megsbesültek.

— A Margitszigetről. A Margitsziget ének szezőjáról *Abrányó-Katona* Clementin, a jeles írónó a következő levelet írta:

A Duna — s fővárosunk gyönyge. Szent-Margitszigetéről írni mindig aktuális; hisz ez a mindnyájunk bájos kedvence, nemcsak nekünk „boldog pestieknek”, hanem az ország legfővárosi zugában élő emberre nézve is mindig érdekes marad. Mert hat van-e ember a hazában, kinek kedves órák emlékei ne fűződnek e poétikus szép helyre? Ha ilyen netalán akadna is, azt határozottsággal merem állítani, hogy egy sincs, ki a legnagyobb kegyelet tisztelet s hazafiai rajongással ne viseltetnék fenséges tulajdonosa. József főherceg iránt! Már pedig József főherceg neve annyira összejárt a Margitszigettel, hogy lehetetlen többé attól elválasztani. Légió a száma, kik évről-évre nemcsak szórakozást, de a sziget ismert ózanos, pormentes légkörében üdülést, gyógyvívétől pedig bajjaira orvosiást nyerne. Mi természetesebb tehát, mint hogy mindezeknek hálaán kell emlékeznük a fenséges tulajdonosra is, ki, az ő kedvelt jószágkormányzója. Lubits Adófi es. és kir. udvari tanácsos, valamint a szigetnek immár évtizedek óta főelőjárója, id. Hohlfeld Lajos s utabban dr. Ótvás József főorvos buzdó, szakavatott támogatásával (s persze roppant tökébeiktetéssel) az ujkori kultúra oly magas színvonalára emelte Szent Margitszigetét, hogy róla még a legkényesebb igényű angol, vagy más par excellence kultur-nemzetbeli vendég is, kik évente eljárnak ide, csak magasztalólag nyilatkozik. Részemről, az én elismerésem mellett misem bizonyíthat meggyőzőbben, mint ama körül-mény, hogy most töltöm itt térjémmel együtt a huszadik nyarat. Idősb Abrányi Kornélra nézve ez az év különben is jubileári évforduló. Ugyanis október 15-én fölté be nyolcvanadik életévét, születvén az összes lexikonok tanúsága szerint: 1822. október 15-én. Szép kor! — szokták mondani. De mennyivel inkább annak, ki mint ő is, ernyedetlen s a közfőra hasznos munkássággal töltte azt el, s még most is, éte alkotmány, nagyjelentőségű művön dolgozik. *Liszt Ferenc magyarországi működése* a könyv címe mely egyben fölté az egykoru egész hazai művészeti és irodalmi háttér. Világhírű hazánkfa földi alakját Strobl Alajos vésoje örökítette meg a magyar királyi Operaház homlokzatán, mérványszoborral — még pedig megszólalásig híven. De hozzá méltó nagyszabású szellemi monumentum eddig még nem örökítette meg nálunk az emléket. Abrányi az első ilyenmő munka mint erre közvélemény s döntő körök által is, egyedül hivatott egykoru művő, ki évtizedeken át Liszt Ferenc megbítt barátja s köntője lévén: folytonos érintkezésben állott vele. egészen haláláig. Hogy mennyire igazán házzógdó id. Abrányi Kornél műve: ha minden egyébtől el is tekintenék, már magában az is eléggé tanuskodhatnék mellette, hogy nincs nemzet, mely ne gazdagította volna róla írott s az illető nemzetre vonatkozó művel az irodalmat. De nem egyedül Abrányi fölté írtette meg a Margitsziget varázsa. Más írők is ugy vannak vele; elannvira hogy az ugynevezett kis-szálló amolyan írői lakatya számba mehet, hol serényen folyik a munka az egész vonalon. Az előkelő fűrdőközönség közt vannak társadalmi és politikai életünk kitűnősei. És mindeneké az igényét ki-elegeti a fűrdő vezetősége. Wohlfeld Lajos inspektor, valamint Hohlfelder Odón könyvvezető. Elismerés illeti még Kaps József vendégfőst és szeretetreméltó nejét, kik valódi k tonai rendet és figyelmet tartanak fenn nagy számú pinórtáborunkban. Szóval, a Margitsziget kis földi paradicsom. Remek íái, dúz növényzete s híres virágdisze, rózsálgate, Magyar György főkeresztt dícsérik, aki több, mint harminc év óta gondozza a szigeti kertészetet, mindnyájunk gyönyörűségére.

— A telefonos kisasszonyok alkonya. Párisból írják: A francia kormány hosszas kísérletek után elfogadta egy orosz mérnök találmányát, mely ha beválk, a telefonos kisasszonyok feleslegessé válnak. A kormány az új automata telefonnal egyelőre három kisebb városban *Limogesban*, *Nismesben* és *Dijonban* végez kísérleteket. A berendezés olyan, hogy minden telefonkiosztóval 0-tól 9-ig terjedő számokkal ellátott forgatvány vannak, melyekkel az automatikus hívás történik. Ha a felhívott nincs otthon, vagy nem válaszol, úgy egy percnyi csepenés után egy kis tábla ugrik elő ezzel a felirattal: *Nem válaszol*, míg a felhívott telefonján a felhívó száma ugrik ki úgy, hogy ha baza jön, tudja, ki szólította a telefonhoz. Ha a felhívott mással beszél, ezt bizonyos sajtó szerű zugás jelzi.

— Házasság. *Singer* Gusztáv es. és k. százados Lembergből jegyet váltott *Klein* Bella kisasszonnyal Szabadkáról, nőnei *Klein* József leányával.

— A Csillagbörtön nazarénusa. A szegedi Csillagbörtönt a napokban meglátogatta a börtönfelügyelőbizottság. Mikor végigjárták a tükörtizta folyosókat, az igazgató fölívta a bizottság tagjainak figyelmét egy becsületes emberre, aki azért mégis most már tizenkét esztendő óta rabkényeren szenved. G. Kovács Pál a neve s Békés-Csabáról vitték a szegedi börtönbe, mert nazarénus hitéhez híven besorozása alkalmával nem akart fegyvert fogni. Többször tettek vele katonák kísérletet, de G. Kovács Pál hajthatatlan maradt. Erős hitének parancsolatát követte s a börtönt választotta inkább, semhogy öldöklésre való szerszámot vegyen a kezébe. Mert Jézus megmondta Péter apostolnak: „Dugd hüvelybe szabályadat, mert aki fegyvert fog, fegyver által vész el!” A börtönigazgató e szavakkal adott fölvilágosítást a rabról:

— Ime egy ember, aki tetőtől-talpig becsületes, derék, munkás, jószívű ember, aki ellen semmi panasz sem merült föl.

Megkérdezték a harminchárom éves rabtól, aki földmives ember, hogy miért lett nazarénus? Kovács Pál ketetes hangon le íte:

— Mert megismertem a bűn nagyságát.

— Hogyan ismerté meg?

— Jézus sugallatából.

— Hogy szállta meg a sugallat?

— A gyülekezetben.

— Hogy jutott oda?

— Egy békés-csabai asszony vezetett oda. A hívőkkel együtt énekeltem s velük olvastam az írást. Évekig hallgattam aztán az igemagyarázatokat.

— Hát érdemes volt azért szenvedni?

Kovács Pálnak fölívillat a szeme és sugárzó arccal mondta:

— De hiszen nem szenvedek. Én boldog vagyok, tekintetes urak!

— Nyári mulatság. *Főzelet* a nyaraló közönség közreműködésével sikerült hangversenyt és táncmulatságot rendeztek a zsidó iskola javára. A műsor érdekes és változatos volt, *Darvay* Sándor hegedűjátéka és *Manthner* Miksánó srép éneke sok tapsot kapott. *Szász* Paula és *Vasváry* Izso egy írás hípnótikus jelenetet adtak elő nagy sikerrel. *Vasváry* Izso *Fregoli*-utáztatái is nagyon tezettek. Kedvesek voltak azok a magánjelenetek, amiket egy kilencéves kis fiu adott elő. *Dr. Szalay* József és *dr. Bámt* humor előadásával ért véget a hangverseny, amelyet reggelig tartó tánc követt. A közönség szép számu és előkelő volt. Az anyagi siker szintén nagy volt.

— A szerelem és a rang. Röviden megírtuk már azt, hogy Posen porosz tartomány volt adóigazgatójának nyugalomba kellett vonulni azért, mert egy volt őrmester leányát vette el feleségül. *Löhning* pénzügyi főtanácsos, a már nyugalmazott adóigazgató, most rópiratban meséli el nyugdíjaztatása történetét. Elmondja, hogy ezredesi rangban volt, február 17-ikén eljegyezte *Coccius* kormány-titkár leányát. A kormány-titkár állás Poroszországban körülbelül olyan állás, mint nálunk az iroda-aligazgató s így az após hivatala sokkálta kisebb volt, mint a vőlegényé s Posenben sokan tudták, hogy *Coccius* kapitányú őrmester volt s csak így jutott az álláshoz. Az eljegyzés után a vőlegénynek igen sokan gratuláltak, csak a tartomány elnöke, a rendőrigazgató és a tábornokok nem. *Március* másodikán *Löhninget* Enke titkos pénzügyi főtanácsos, a porosz pénzügyi minisztériumban a személyi ügyek előadója Berlinbe hívta. Enke elmondta *Löhningnek*, hogy a miniszter dühös rá, mert rangjához nem illő leányt akar elvenni s eljegyzését nem jelentette be fölőbbvalójának. Enke szerint a Posenben ma uralkodó fölgős szerint lehetetlen, hogy egy magasállású, tisztviselő ilyen házasságot kössön; s a tisztek nevetve gúnyolódtak a tartomány elnök előtt, hogy egy nagyragu polgári tisztviselő egy őrmesternek a leányát veszi nőül. Mindezek alapján Enke fölszólította *Löhninget*, hogy kérje nyugdíjazását, — ha ezt megteszi, megkapja a másodosztályú vörös sasrendet. *Löhning* azt felelte, hogy majd meggondolja a dolgot, s bazament Posenbe. Othon meglátogatta a tartomány elnököt, aki kijelentette, hogy *Löhning* nem maradhat Posenben, ha elveszi a volt őrmester leányát; *Löhningről* különben is tudja, hogy elítélőleg nyilatkozott a kormányban a longyelekkel szemben tanúsított politikájáról. Pár nap mulva *Löhninget* megint Berlinbe hívták, s mikor itt kijelentette, hogy nem akar nyugalomba vonulni, Enke kijelentette, hogy akkor a szolgálatból el fogják bocsátani, mert megsértette hivatalos kötelességeit, mikor eljegyzését nem jelentette be, s amikor helytelenítette a kormány politikáját. *Löhning* mentegette magát, hogy a menyasszonya rendkívül szép, előkelő megjelenésű és nagy műveltségű leány, akiről senki se sejtene, hogy az atya valaha őrmester volt s hogy kiváló tulajdonságaival el fogja oszlatni a poseni társaság előlétét; ha pe-

dig olyan szigoruak a poseni tábornokok és más főhivatalnokok feleségei, helyezték el őt máshova, ahol kevesebbet törődnek azzal, hogy ki volt valaha az apósa. *Löhningnek* az okoskodása azonban mit sem lendített a dolgon; röviden azt kellett kijelentenie, hogy kéri-e nyugdíjazását, vagy nem? *Löhning* tudta, hogy könnyen hivatalvesztésre ítéltetik s aláírta az eléje tett okmányt. Másnap megjelent a hivatalos lapban a királyi kézirat, amely szerint a király *Löhninget*, saját kérelmére elbocsátotta a szolgálatból s „kegyelemből” nyugdíjat rendelt neki. *Löhning* a tavaszszal el is vette az őrmester leányát.

— Ösztöndíj-pályázat. A magyar izraelita kézmű- és földmívelési egyeslet budapesti állami felső építőipariszkola és iparművészeti iskola izraelita vallásu, szégyensorsu, jó előmeneteli tanulói részére szánt ösztöndíjakra pályázatot hirdet. A pályázati kérvények sületési, szégyenségi és iskolai bizonyítványvanyal felerelv a nevezett egyeslet elnökségéhez (VII. Damjanich-utca 48. szám alatt) folyó évi szeptember hó 10-ik napjáig nyújtandók be.

— Titokzatos gyilkosság. A *Petit Parisien* című francia lapnak titokzatos esetet írnak *Saint-Etienne*-ből. Malléne államügyész mult vasárnap levelet kapott, amely arra készítette, hogy azonnal két rendőrbizost küldjön ki. A levél szöszzerinti szövege ez volt:

Igen tisztelt ügyész ur! Van szerencsém értesíteni, hogy a Néron-utca 2-ik számú házban dráma játszódott le. A lakásban megtalálják halott feleségemet, engem pedig a Rue de Croix-utca 3-ik számú házának 4-ik számú lakásában, özvegy Veugrandnénál találnak. Miután három napot töltöttünk el egymással, elhatároztuk, hogy meghalunk. Előbb a feleségemet öltm meg, aztán magamat. Nagyon kérem az ügyész urat, ne csapjon nagy zajt a dologból és ne keressen tettest. A tettesek mi magunk vagyunk; egymással akartunk meghalni.

A kétségbeesett *Laroye-Salamant* házaspár.

U. i. Ezennel végredeletemet is megírom s úgy rendelkezem, hogy mindazt amim még fourmo s-d'auvergnei (Puy de Dome) birtokomból megmaradt, a saint-etiennei árvagyermekek kapják.

A két rendőrbizost közül az, amelyiket az ügyész özvegy Veugrandnéhoz küldött a Rue de la Croix-ba, azzal tért vissza, hogy a megjelölt lakásban lakik ugyan a levélíróval azonos nevű ur, de semmi rendkívlít sem fedezett fel és nyomát sem tapasztalta a jelzett holtestnek. A másik rendőrbizost a jelzett lakás aajtait mindenekelőtt belülről zárva találta. Egy rendőr kértt azt az ató elő s a felülvizsgáló-ablakon benézett a lakásba. Rögtön női holtestet pillantott meg. A rendőrbizost erre feltörette az ajtót és benyomult a lakásba. A szomszédok tanúsága szerint a halott *Laroye-né*; hanyatt feküdt a padlón és kötélt volt a nyakára burkolva; a kötélt vége a vasághoz volt kötve. A szerény butorzatu szobában nyoma sem látszott se küzdelemnek, se rendtelenségnek. Az ügyész két törvényeszi orvossal apróra megvizsgálta a lakást és jegyzőkönyvet tett föl. A főkokban több levélre akadtak, amelyeket ugyanaz a kéz íratott, aki az ügyésznek címzett levelet: kétségtelennek látszott, hogy *Laroye*, a férj írta az ügyésznek a levelet. Az orvosok azonközben megvizsgálták a holtestet és kijelentették, hogy az áldozatot álmában leplek meg s úgy föjtötták meg. A halál két nappal ezelőtt következett be. A gyilkos aztán kiemelte a tetemet az ágyból s a padlón terítette végig; s a nyakára kötelel burkolt, amelynek végét az ágy fejéhez kötözte, hogy olyan színe legyen a dolognak, mintha a boldogtalan asszony öngyilkosságot követelt volna el. Megtalálták azonban a lakásban *Laroye-nak* az areképét s ennek segítségével nyomoz most a rendőrség, de eredményre jutni mindeddig nem tudott. A vizsgálat csak annyit derített ki, hogy *Laroye* valóni készült feleségétől. A meggyilkolt nő harmincek éves volt.

— Nemzetközi uszóverseny. *Bécsből* táviratozák: A mai nemzetközi uszóversenyben a Császárdíjért uszolt 6-ik jutamban *Halmay* (Budapest) győzött. A junior versenyben *Gonosz József* (Magyar Uszó Egyesület) első, *Haraszkó* (Magyar Uszó Egyesület) második lett. A staféta versenyben a budapesti staféta (*Halmay*, *Kiss*, *Sugár* és *Graefl*) lett első.

— Verekedés a korcsában. *Füfőp* Sámuel Akácia-utca 6. számú vendégfőstében *Jerjesics* Ferenc 21 éves lakatos segéd és *Sipelt* János 32 éves szabatisztító öszzverekedett *Jeszenszky* Károly 32 éves lakatos segéddel. Sörös palackokkal rontottak egymásra és a harc vége az lett, hogy *Jeszenszkyt* a fején veszedelmesen megsbesítették. A mentők ellátták az első segélyvel.

— Öngyilkos segédjegyző. *Kis-Jenő* írják, hogy az aradmegyei Kömlösön a községi segédjegyző fölbölte magát. Hátrahagyott leveleiben öngyilkosságának okául írja, hogy idegen pénzkehez nyult s az eliskaszott összeget vagyona feloldozásával sem bírta pótolni. A bucsulevél mellett az anyakönyvi adatok pontos jegyzéke fektűt.

— A tisztviselő balesete. *Fehérvárat* János 23 éves tisztviselő gazdájának állóit 89. számú

lakásán revolvert tisztogatott. A revolver közben elszűnt és a golyó a bal lábába fúródott. A mentők beköszönték a sebért és a honvédkórházba szállították. Állapota nem veszedelmes.

Cigányszene a Telefon Hírdombán. Mint minden este, úgy ma is mindazon előfizetők, kik az estét otthon töltik, kellemes cigánymuzsikát hallhatnak a hangyók-korok között. Nyolc órakor megszólal a Telefon Hírdombán a rádiójele és 11 óráig hallhatók a cigányszene kellemes hangjai, mely zenéit az Enke-kávéházól és az Eln-féle étteremből történik. E zenéitől 8 óra 15 perckor megszűnik a szöveg, mikor a külső tözségek zárátjegyzéséről kerülnek felolvasásra és féltró órák, amikor az est folyamán érkezett legújabb hírek és távirati tudósítások felolvasása van napirenden.

Incedy László.

1855—1902.

Budapest, augusztus 10.

Még sajog a seb, amelyet Vadnay Károly és Borostyáni Nándor halála útott szívünkön, s máris újabb gyász sújtott le az irók és hírlapírók csapatjára. Egy fényes tehetségű, ideális gondolkodású, mindenkitől szeretett társunk, **Incedy László** ma reggel itt hagyott bennünket örökre. A megboldogult író emlékeit lankadatlan munkássága, független gondolkodása, hűtiszta jelleme felejthetetlenül teszi és aki egykor méltatni fogja a mai kor irodalmát, előkelő lapot kell szentelnie **Incedy László** költői és hírlapírói munkásságának. Huszonöt évvel ezelőtt vonta magára az alig huszonkétéves ifjú az irói körök figyelmét; költeményeiből az érzés nemessége, a gondolatok tisztasága csillogott a formák szépségével, és ha a fiatal kor tüze és szenvedélye korábban még erős nyomot hagy is versein, de a férfi-évekkel költői lelke filozófiai magaslata emelkedik és sok verse igazi gyöngye költeszetünknek. A megélhetés gondjait élt korán szőlötték a szerkesztésigé asztalok mellé s ott is, mint politikai vezérekirő, tiszteletet szerzett nevének. Tántoríthatlan elvűséggel a függetlenségigé eszméjét forgatta tolát s ha ifjú éveiben elszánt meggyőződése, a poétalélek rajongása tulzába ragadta is, későbbi publicistikai működésében az érett férfikor galambszelid természeté érvényesült, mely még becsesebbé avatta tevékenységét. Kis családján kívül oly jól érezte magát hírlapíró-társai közt, akiknek soraiba még nagyon sokáig fog hiányzani elhunyt kedves barátunk.

Incedy László 1855 december 20-ikán, Szarvason született, ahol atyja a gimnázium tanára volt. A középiskolát szülőhelyén, jogi és bölcsészeti tanulmányait pedig Nagyváradon, Kecskeméten és Budapesten végezte. Az irodalomban 1878-ban tűnt föl verseivel, amelyeket a Vasárnapi Ujságban, a Fővárosi Lapokban és másutt adott közre. Később a hírlapírói pályára lépett s az Egyetértésbe, majd a Budapestbe dolgozott. Politikai cikkeinek erős hangja miatt több sajtóörbe keveredett és 1880-ban több hónapi fogságot is szenvedett a pragmatika sarkotól ellen írt tüzes cikke miatt. A függetlenségigé és 48-as pártjának egyik mozgékony és kipróbált publicistája volt mindig és e párt elveit szolgálta odaadással akkor is, mikor a *Magyarországot* szerkesztette. Nehány évvel ezelőtt megvált a lapról és a régi lelkesedéssel folytatta szépirodalmi tevékenységét, amely már korábban (1892-ben) a Petőfi Társaság tagságát szerezte meg számára. Költeményeinek egy gyűjteményét 1892-ben adta ki *Versék* címmel a Szépirodalmi Könyvtárban s akkor minden bírálója elismerte, hogy **Incedy László** élő lírikusaink közt a legjelentékenyebbek közé tartozik.

Az elhunyt költő a múlt év őszén esett influenzába és ezt a baját nem tudta kiheverni. Azóta folyton betegeskedett, de munkádeve azért nem esapant. Lázás tevékenységgel dolgozott mint több napilapnak politikai cikkirője. Nem egy nap három-négy vezéreket is kellett írnia. Kimerülésről, társadárságról azért nem panaszkodott soha. Csak május havában érezte, hogy ereje fogy és a munka nehezére esik. Barátai nógatására el is határozta, hogy valamelyik hazai fürdőfürőjára felkeresni üdülést végett. Felségést és hároméves kis fiát, Laczikát édesanyjához Szarvasra küldte, nagyobbik fiát, Gáborkát pedig testvéröcséséhez, **Incedy Lajos** tanárhoz vitte. A betegség ekkor rohamosan elővette és napról-napra gyengébb lett.

Julius első napjaiban *Szarvasra* utazott, hogy édes anyjánál keressen pihenést, de nem volt ott sem maradása. Két heti pihenés után ismét a fővárosba jött feleségével, aki hűséges önfeláldozással ápolta. Magának sejtelve sem volt súlyos állapotáról. Azt hitte, hogy csak muló gyomorhaja van, amit könnyen kiheverhet. Baját annyira sem tartotta komolyának, hogy még orvost sem hivatott magához. Csak mikor ágyba döntötte betegsége, tudta nagy

nehezen kivinni felesége, hogy orvost hívasson. Dr. **Garami Bélát**, a Budapesti Ujságirók Egyesületének orvosát hívták a beteghez, aki azonnal látta, hogy baja válságos s a beteg alig menthető meg. Még halálos betegen is dolgozott. Nejének mondotta tolba politikai cikkeit, melyek közül a legutolsó most esütőnkön jelent meg a *Budapestben*. Ez volt az utolsó munkája.

Pénteken válságosra fordult állapota, úgy hogy kezelő orvosa konziliumra hívta dr. **Jordán Bélát**. Az orvosi konzilium konstata, hogy a beteg már csak napokig élhet s a szomorú hírt tudatták hitvesével. Szombaton reggel rohamosan fordult rosszabbra a beteg állapota s az orvosok tudatták a hozzátartozókkal, hogy a katasztrófa minden pillanatban beálhat. Szombaton délután elvesztette öntudatát iórebesszött s folyton gyermekét, **Gáborkát** emlegette. Ma hajnalban állott be a baláltusa. Reggel hét órákor érkezett meg az öcse, **Incedy Lajos** Gábor fiával, akik már csak a haldokló beteget láthaták viszont. Hitvese, öcse és gyermeke jelenlétében délelőtt fél kilene órákor hunyt el egész csendben a beteg költő.

Temetése iránt a *Budapesti Ujságirók Egyesülete* intézkedik. Az egyesület vezetői d színhelyet kértek a kerepesi-úti temetőben a fővárosi tanácsból, a kérelmet bizonyára teljesíteni fogja. A temetés kedden délután 4 órákor lesz a Nap-utca 14. számú gyász-házból.

A bácskai virtusról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, augusztus 10.

A szabadkai botrány napirendre hozta a bácskai virtust. Megemlíti, azt a *Budapesti Napló* (s) jegyű, kitűnő cikkirője is, aki a *Virtus* című, briliánsan megírt cikkében, amely a szabadkai állapotokkal foglalkozik, szeretettel írt egyet Bácsországon. Mert szerinte Bácsmegeye külön kis ország, különleges néppel, különleges szokásokkal, amelyeken vörös fonálként húzódik végig a híres, nevezetes bácskai virtus.

Ázt mondja a magyar nóta, hogy minden családban kell egy rossznak lenni. Valami hagyományos tökérvés van arra, hogy a magyar megegyék nagy családjában Bácsmegeyének juttassák ezt a szerepet. Bácsmegeye mindig úgy szerepel, mint léha, korhely gyerek, aki az életnek csak vidám, könnyű oldalát keresi s a komoly munkát másra hagyja. Ez a jellege Bácsmegeyének immár amolyan karakter indelebilis-léle lett s minden kinálkozó alkalommal emlegetik a dubaj virtust, a bujdosó poharat és sok egyéb bácskai specialitást. Hogy csak hajdanában volt ez így, avagy most is így van-e, az senkit sem igazt; a földolog, hogy van alkalom, amely kinálkodik. És benn a hazában körülbelül ugyanugy jár Bácsmegeye a sajtóban, mint édes hazánk a jól informált külföldi újságvilágban, amely Magyarországot das Land der Betyarren, Jogasszen und Kanasszennek szereti nevezni. Bácsmegeye is marad a régi dubaj, vástott és virtuskodó, ha országosan szóba kerül.

Most is, a szabadkai eset kapcsán újra meg újra felmerült a virtus amelynek az (s) jegyű cikkirője oly ékesen ad kifejezést. Pedig neki, aki a bácsmegeyi viszonyokat alaposan ismeri, tudnia kéne, hogy ha Bácsmegeye külön kis ország, akkor még inkább külön ország Szabadka a maga óriási területével, közel százezerenyi lakosával, önálló törvényhatóságával és személy szerint is külön főispánjával. A szabadkai esetet tehát, ha bármilyen szenzációs volna is, nem szabad ráfogni a Bácskára és az ottani állapotokat lehetetlen a megeye területére általánosítani. Csak a közelmúltban többször nyílt alkalma a belügyminiszternek arra, hogy a bácsmegeyi közigazgatást dícséretben részesítse. S a Széll-éra purifikáló munkája, amely a megeye közvetlen szomszédaimál bőven talált anyagot, Bácsmegeyében nem talált tisztogatni valót. Mert a bácsmegeyi adminisztráció pontos és kifogástalan és annak erőszokzó vezetője sietve ostorozná a legelső visszaélést.

Ne általánosítsunk tehát valójában. Válasszunk el a szabadkai affért a bácsmegeyi közigazgatástól. És ne fogjuk rá mindig a bácskaiakra, hogy csak virtuskodnak, mert hiszen tudnak azok is komolyan dolgozni. És átlag nem virtuskodnak Bácskában többet, mint Somogyban, Biharban vagy Kis-Küküllő vármegyében.

Dr. Kovács Jenő.

Az (s) jegyű cikkirő köszöni a szives elismerést, amelyre a levél irója méltatja. Köszöni a kritikát is, amely csak okulására lehet. De engedelmét kér arra, hogy a meg nem érdemelt dícséretet egészen, a kritikát pedig részben elhárítsa magáról. Rosszul esnék, ha Bácskában

mindenki úgy értelmezné azt a sárga földig lediesért cikket, mint **Kovács Jenő**, akit bizonyára befolyásolt a cikkirő iránt való barátsága a dícséretben, az ő szűkebb hazája iránt való rajongó szeretete pedig a kritikában. A cikkirő nem ütött, vagy nem akart útni a Bácskán még szeretettel sem. Szereti a Bácskát, nagy respektussal van a virtus iránt; hogy akarta volna hát útni azt a kitűnő úrszokót, ezt a jeles virtust? Legfőjebb megismogatta egy kissé, talán nem egész finom, talán kissé erdes tenyérrrel, talán kissé — bácskaiasan. De még ha ütött volna is, az sem lenne nagy bűn, ha szeretettel történt. Nem kell mindjárt megnehezeltetni, ha az ember zsm-belődik azzal, akit szeret. A bácskai virtust pedig kár letagadni az első zsm-bes szóra. Azért ha van is benne hiba, kár volna eltörölni a föld színéről. Szidjuk a dohányt, hogy méreg, de azért az a méreg gyönyört adó fűszerzárma az életünknek. Méreg az alkohol is, de azért akárhányszor használják orvosoknak. Arra pedig ki gondol, hogy mikor bort iszik, mérget vegyít a szervezetébe? Isten ments, hogy olyan gyökeresen átalakuljon a világ Bácskában, mint dr. **Kovács Jenő** mondja, s az ő szeretetének szemüvegén át látja is minden bizonynyal. Az ő Bácska hadd maradjon csak meg annak a kedves duhaj, de egészséges és tette is erős *csajant terribienek*, akiknek eddig ismerjük; hadd legyen az a föld tovább is legvidámabb darabja a magyar glóbusnak.

Hogy pedig a *bácsmegeyi* közigazgatás nem közös a *szabadkaiakkal*, azt nagyon jól tudom, sőt azt is tudom, hogy a vig legények vármegyegyei komoly óráiban Magyarország egyik legkitűnőbbben adminisztrált vármegyegye, — hála *Latnovits Pál* főispánnak és a kiváló tisztikarnak. Csak azt írtam, hogy abban a kedves, pajtáskodó levegőben könnyen megteremhet az olyan kötrány, amilyent Szabadka produkált. Sajnos, hogy Szabadkán megteremtett és reméljük, hogy a *többsi* Bácskában sohasem fog megteremni.

Végezetül pedig nem győzöm ismételní, hogy nem akartam útni a Bácskán sem szeretettel, sem másképpen. Jusson sem volna hozzá, mert annak idején, a boldog ifjúkorban elég közelről ismertem meg a *trajancza* nemes intézményét. Es hogy is mondta egyszer báró *Wenckheim Béla* egy becsületbírószágon?

— Az legyen itt bíró, akit asszony soha areul nem ütött. En — távozom.

Az szidja a bácskai virtust, aki ott járt valaha és sohasem ivott a bujdosó pohárból. En — távozom.

Dr. Soltész Adolf.

FŐVÁROS

(*) **Állam és főváros.** Egy közigazgatási kérdésben nagyobb ellentét merült föl a közlebbi időben az állam és a főváros hatátsága között.

A főváros az 1872. évben *Tóth Vilmos* akkori belügyminiszter részéről kiadott miniszteri körrendelettel támaszkodva, azt kívánta, hogy több ismeretlen illetőségű kórházi ápoló utau az állam térítés meg a tartásdíjakat. A belügyminiszter azonban a fizetést egyszerűen megtagadta s csak azokat az ápolási-díjakat folyósította, amelyeket az 1899. évi január 1-től fogva, vagyis a betegápolási törvény életbelépte óta esedékesek. A miniszter azzal okolta meg ezt az elhatározását, hogy az ismeretlen illetőségűek egyneméikét valamely község ezután még elismerhetné a kötelekbe tartozónak s így az állam ok nélkül károsodnék.

A főváros hatátsága ebben a miniszteri elhatározásban s az 1872. évi *Tóth Vilmos*-féle belügyminiszteri körrendeletben ellentétet lát, mert ez az utóbbi határozottan kimondja hogy az ismeretlen illetőségű ápolók után a tartásdíjakat az államkincstár tartozik megteríteni. Különbben is, ha valamely egýre nézve a miniszter kimondta, hogy az illetőség helye ismeretlen, ezt egyetlen község sem fogja elismerni a saját illetősége körébe tartozónak s így a károsodás minden körülmények között a fővárost érné. Kéri eméltogva a főváros hatátsága a belügyminisztert, hogy az 1872. évben kiadott körrendeletnek szentesen érvényt.

(*) **Elhaláseletek fővétele.** A harmincas bizottság előterjesztése alapján a tanács feliratot intézett a belügyminiszterhez, kérve, rendelés el, hogy a székesfehérvárosban elhalt egýenek haláselete ne az a kerületi előljárság vegye föl, ahol az illető meghalt, hanem az, amelynek a területén az elhunytnak az utolsó rendes lakóhelye volt a fővárosban, minthogy ez az előljárság inkább van abban a helyzetben, hogy a fővételehez szükséges adatokat beszerezze. A belügyminiszter a ma érkezett leiratában tudatja, hogy az igazságügyminiszterrel egyetértőleg nem teljesítheti a kérelmet, mert az örökösödési eljárásról szóló törvény határozottan megszabja, hogy a fővétele az elhalálozás helye szerint illetékes kerületi (vidéken községi) előljárság tartozik végezni s ezt a hivatalos közeget nem lehet fölmenteni az alól, hogy az adatokat esetleg más előljárságtól szerezze be.

SPORT

Kottingbrunni versenyek. A kottingbrunni meeling mai utolsó napjának írszáma összeszűgörcsödött mezőnyével a Kottingbrunni-díj volt, melynek 20.000 koronájáért mindössze négy lovat nyergeltek. Nagy favorit *Patron* volt már héték óta, mely meg is nyerte a versenyt, bár egy kissé meleggé tette győzelmét *Good Fortune*, mely várakozáson felül jól futott, míg *Lepke*, melyre sokan esküdtek, az ut háromnegyed részén kézen volt tudományával. A többi versenyek mind érdektelenek voltak, kis mezőnyök, rossz lovak. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Gátverseny. Handicap. Díj 1800 korona. Távolság 3200 méter. *Dreher A. Bromja* (Williamson) első, *Mautner V. Montezumája* (Poole) második, *Pongrácz A. Erbrprinz* (Sinn) harmadik. Totalizátor: 10: 16.

II. Eladó kétvések versenye. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. *Gróf Fries M. Renaisanceja* (Bonta) első, *gróf Trautmannsdorf L. Frag* (niejtja (Krusi) második, *Eleonorenhofi ménes Békaja* (Richnovszky) harmadik. Azután *Akadály*, *Minnesota*, *Francesca* Totalizátor: 10: 28. Helyrefoadások: I. 50: 64, II. 50: 60.

III. Kottingbrunni díj. Díj 20.000 korona. Távolság 2800 méter. *Báró Rotschild N. Patronja* (Adams) első, *Braganza herceg Good Fortuneja* (Barker) második, *Blaskovich E. Lepkéje* (Holmes) harmadik, azután *Darling*. Totalizátor: 10: 15. Helyrefoadások I. 50: 62, III. 50: 148.

IV. Eladók versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Mautner V. Hipplasia* (Souhey) első, *gróf Henckel A. Heimchenja* (Martinkovics) második, *Péchy A. Philisterje* (Tara) harmadik, azután *Dacapo*. Totalizátor: 10: 22. Helyrefoadások: I. 50: 53, II. 50: 58, III. 50: 54.

V. Eladó kétvések handicapje. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Gróf Fries M. Fideioja* (Tara) első, *gróf Trautmannsdorf L. Juchehje* (Barker) második, *Dreher A. Testaja* (Cleminson) harmadik. Azután: *Cassandra Justinian*, *Sixtus*, *Probeweise*. Totalizátor: 10: 31. Helyrefoadások: I. 50: 57, II. 50: 57, III. 50: 72.

VI. Haromeves nyeretienek gátversenye. Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. *Hg. Taxis E. M. Jonakja* (Williamson) első, *Heintschl F. Tostija* (Sinn) második, *Dreher A. Marienburgja* (Poole) harmadik. Azután: *Pföcker*, *Bombon*. Totalizátor: 10: 23. Helyrefoadások: I. 50: 106, II. 50: 501.

VII. Bucuverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Gróf Fries M. Malupria* (Richnovszky) első, *Liptay B. Ornamentje* (Bonta) második, *Blaskovich E. Vausa* (Smejda) harmadik. Azután: *Bonanza Szokond*. Totalizátor: 10: 76. Helyrefoadások: I. 50: 106, II. 50: 123.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Agyontöltte a haragosát.** Héviz-Györkön múlt év szeptemberének egyik vasárnapján kocsmai multság volt. Ott iszogatót *Dudás Pál* gazdamber és régi haragosa, *Bobály Mihály* is, akit *Dudás* egyszer sonkalopás miatt följelentett. *Bobályra* ugyan nem bizonyított rá a lopás, de azóta folytonos háboruságban élt *Dudással*; még az asszonyok is, ahol csak lehetett, piszkolták egymást, kárt tettek az egymás jószágában. A kocsmában *Dudás* alaposan felöntött a garatra, úgy hogy a falu bírása vezette egy darabon hazafelé, de azután látva, hogy *Dudás* tud még járni, magára hagyta. Egy félóra múlva vérbelagya, holtan találták *Dudás* az utcán, alig száz lépéssnyire a kocsmától. A gyanu *Bobályra* irányult, mert éppen állították, hogy *Dudás* után elment ő is a kocsmából egy időre, sőt akadtak, akik az utcán is látták *Dudás* nyomában haladni. A oszondörök letartóztatták *Bobály Mihályt*. Bár *Bobály* kezdetül fogva tagadott, a pestvidéki esküdttörvényszék haláltokozó súlyos testi sértésért négy évi fegyháza ítélt. A vádolt semmisségi panaszát *Saeremley Lajos* bíró előadás alapján tárgyalta a királyi Kuria azonos tanácsa s a pénasz *Szekely Ferenc* koronaügyész indítványára elutasította.

§§ **A háziur felelőssége.** Elvi jelentőségű ügyben döntött most a Kuria. *Danzig* Jakob építési vállalkozó két évvel ezelőtt egy új háromeleteres bérházat építtetett az Alsó-Érdősor-utca 10. szám alatti telken. Az építkezés vezetését megbízott *Fekete Elek* építész az épülő bérház egyik liftjáratát úgy összerépitette a szomszédos ház tulajdonosának, *Schwarz* Jakabnak házával, hogy az utóbbinak megrepedt a tüzifala, kőmánya beomlott, sőt még a teteje is beszakadt a nagy nyomás következtében. *Schwarz* Jakob ekkor ügyvédje, dr. *Kesztes Antal* által kártérítési pört indított *Danzig* Jakob háztulajdonos ellen. A kártérítési pört azonban úgy az első, mint a második alkalom itélkező bíróság előtt elvesztette. A királyi Kuria azonban megsemmisítte a két alsóbb bíróság ítéletét kimondta, hogy *Danzig* Jakob háziur felelősséggel tartozik azért, ha az építkezés folytán kár támad, sőt még abban az esetben is terheli a felelősséggel, ha az építést olyan műépítésre vagy építőmesterre bizza, akinek műiasztása vagy szakértelem hiánya idézte elő a károsodást. Ez utóbbi esetben joga van az el-

marasztalt háziurnak kártérítés útján érvényesíteni követelését a műépítészen vagy építőmesteren.

§§ **A dob-utcai rablógylkos bűntgye.** Gelber Béla Baruch gyilkossági és rablási bűntgyében a budapesti büntető törvényszék esküdttörvényszékének tárgyalást október 13-án tartja meg.

TÁVIRATOK

Bécs, augusztus 10. A *Rudolfshaimban* tegnap egy *trafikosné* ellen elkövetett rablógylkosságot tetesét ma reggel a Praterben elították *Schöneckel* Antal 28 éves késes személyében, aki *Kneiztiborn* (Morvaország) született. *Schöneckel* a ratibori törvényszék betöréses lopás miatt körtözte.

New-York, augusztus 10. Egy *port au princei* távirat szerint 400 önkéntes, *Souchard* elnökeljeltő hívei, és egy ezred rendes katonaság e hó 8-án este *Goave* le Beit mellett megtámadta *Firmín* híveit. Elkeseredett harc után az utóbbiak felgyújtották a várost, azután megfutamodtak. A város két épület kivételével leégett. *Firmín* hívei közül ötvenet megölték és tizenötöt megsebesítettek. Ezek a sebesültek egy házába menekültek, amely velük együtt elégett. A támadók vesztesége jelentékeny.

Washington, augusztus 10. *Roosevelt* elnök jóváhagyta a Commercial Pacific-kábel-Company tervezetét, amelylyel nemrég a kongresszus is foglalkozott s amely szerint egy kábelvonalat loznak lefekeltetni San-Franciscokból kiindulva Havain, Guanon és a Fülöp-szigeteken át Kínába.

A revali flotta-gyakorlatok után.

Pétervár, augusztus 10. A hivatalos lap közli Miklós cárnak *Alexis* nagyherceg vezértengernagyhoz intézett leiratát, amelyben a császár meglegedéssel és elismeréssel nyilatkozik a revali hadgyakorlatokról és köszönetet mond a nagyhercegnek a benső meglegedés érzelméért, melyet a revali kikötőben töltött három nap benne keltett.

Dánia semlegessége.

Kopenhága, augusztus 10. A dán béke-egyesület *Deutzer* miniszterelnökhöz intézett leiratát, amelylyel arra kéri a kormányt, hogy gondoskodjék róla, hogy *Dánia* lehetőleg Svéd- és Norvégországgal, egyidejűleg, a többi hatalmakkal szemben elvben tartoson semlegesnek jelentessék ki, azt a választ kapta, hogy a minisztérium figyelemmel fogja kísérni az ügyet és a legelőször kedvező alkalmat meg fogja ragadni ezen kérdés megoldására.

KÖZGAZDASÁG

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása e hó 7-én a következő volt: Bankjegylorgalom 1.467,632.000 korona (— 15.892.000 korona), érekeszet 1.429.192.000 korona (+ 7.049.000 korona), váltóárca 217.255.000 korona (— 9.088.000 korona), lombardüzlet 44.997.000 korona (+ 290.000 korona), adómentes bankjegy-tartalék 354.800.000 korona (— 23.607.000 korona).

Kiállítás Nagybeoskereken. *Nagybeoskeréről* írják: A nagybeoskereki helyi kiállítást ma nyitotta meg *Dellimanic* alispán a közönség élénk részvétele mellett. A *polgármester* az alispánhoz intézett beszédében kiemelte, hogy évekkal ezelőtt a helyi ipar a tejlődés magas fokán állott, míg jelenleg a kisiparosok a létért küzdenek. Ez állapotot segíteni célja a kiállításnak. A kiállított ipari termékek nagyrészt megrendelések alapján készültek és mindenki tisztá képet alkothat magának az iparosok képességéről. *Dellimanic* válaszában a munkát díosítja. A kisipari fejlesztési a kiállítás feladata. Köszönetet mondott a kormánynak az anyagi és erkölcsi támogatásért, valamint a vármegye közönségének és városnak. Az ipariállitás az állami kereskedelmi és népiszkola 22 termét foglalja el. Az egésznek létesítése és a rendezés körül *Streitmann* gimnáziumi tanárnak nagy érdemei vannak.

A telefon fejlesztése. A kereskedelemügyi miniszter a *Budapest 95. számú* posta- és táviróhivatalnál (nyilvános pályaudvar) a városi távbeszélő-hálózat nyilvános állomását rendeztette be; e nyilvános állomás, a budapesti városi hálózat többi nyilvános állomásaihoz hasonlóan, az előírt módokat és díjszabás mellett úgy a belöldi és az országos, mint az egyéb külföldi forgalomban váltott helyközi beszélgetésekre is igénybe vehető. — A miniszter továbbá a *mándoki, gávtai és tuszalkói* posta- és táviróhivatalnál berendezett távbeszélő-központokat a szabólovármegyei törvényhatóság távbeszélő-hálózatába bevonatta, a *savanyúváti* (Sopronvármegye) postahivatalnál pedig táviróhivatali rendeztetett be.

Szállítások és versenytárgyalások. A budapesti kereskedelmi és iparkamrához újabbán a következő pályázati hirdetmények érkeztek: A m. kir. állami első iparszkola: padok és ruhaszekrények

szállítása (augusztus 25.); a belgrádi szerb királyi hadügyminisztérium: írószerek szállítása (szeptember 2—15.); a keoskeméti királyi törvényszék elnöke: tüzifa és steeringvetyta szállítása valamint könyvkötőmunkák biztosítása (szeptember 11.); a belgiumi államvasutak igazgatósága: kiűrtötéle tölgelyanyag szállítása (szeptember 3.); a budapesti székelyváros tanácsa: csatornaelvezések és vasmunkák 38.444 korona 69 fillér értékben (augusztus 29.); a kereskedelmi m. kir. miniszter a bászegyi patakhi újrapítése (augusztus 25.); a budapesti m. kir. államépítészeti hivatal: utépítés (augusztus 21.); a os. és kir. közös hadügyminiszter: a kisiparnak fenntartott börtönműek és lábbeli szállításának biztosítása (október 31.) Ezen hirdetmények a kamara irodájában (V. Szemere-utca 6. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthők.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A hangulat valamivel biztatóbb lett, mert a buzaárak árcsökkenése véget ért egy óra, sőt néhány napig emelkedő árat is láttunk, mert az új buzá meg nem kínálják elég bőven és nem hozták elégt nagy mennyiségben a piacra. A lisztvevők is belátták, hogy az arhanvatás nem tart örökké és több bizalommal logták fel az üzlet helyzetét. A vételkezd javult és úgy későbbi időkre mint a folyó szükségletre is elég szép vásárlások történtek. Az őszi áraknál minden további áremelkedés megszűnt, csak prompt szállítandó lisztnek volt némi árszabályozás lélele.

Korpa iránt tartós az érdeklődés, Németországba most folyton adnak el korpát, az árak e héten nem változtak.

Átlagos budapesti árak azonnali szállításra 50 kilogrammonként szákosított:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	12.80	12.—	11.70	11.50	11.20	11.10	10.50
		7	7½	8			
		9.20	8.20	5.80			
		Finom korpa:		Goromba korpa			
Ar:	korona	3.90					4.10
	Dara:		AB				C
			9.—				10.50

Vetőmagvak. (*Mautner* Odón tudósítása.) Az elmúlt héten énk érdeklődés mutatkozott zöldsékmányozási magvak iránt. *Bibornere* már kisebb mértékben kínáltott, úgy látszik, hogy a termelők a jelelegi alacsony árak miatt készletükkel várakozó álláspontot looglalnak el, míg ellenben a gazdák jónak látják szükségletüket éppen az alacsony ár miatt most fedezni és ezen körülmény megelékníte a forgalmat. Erősen kerestétek *tarlórépamag* is, íleleg azonban megbízható bajor eredetű mag, míg belöldi aig véteti figyelembe. *Ósi borsó* meglehetősen mennyiségben vásároltattak gazdák részéről, *ósi káposzta* és *lucernamag* ugyancsak meglehetősen loyott.

Jegyzések nyers-árúrt 50 kilónként Budapesten érté: *lucernamag* 68.—75.— K., *muharnag*, kítűnő csiraképes 12.—14½ K., *muharnag*, jó csiraképes 11½ K., *muharnag*, régi mag 8.—9.— K., *vörösköles* régi mag 7.—8.— K., *bibornere* 15—17 K.,

Húsárak. A székelyvárosi vásárigazgatóság kimutatása szerint a marhahúst a lejelőt héten kilogrammonként átlag a következő árakon jegyezték. Vesepecsenye (egészben) 1 korona 68 fillér, tisztítva 3 korona 61 fillér, marhahús hátúja pecsenyének 1 korona 53 fillér, levesnek 1 korona 40 fillér, marhahús eleje 1 korona 27 fillér, vesepecsenye átlaga 2 kor. 65 fillér, marhamáj 86 fillér, veltőscsont 75 fillér.

Eszeszűzlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A héten változás nem történt, amint hogy a nagy vevők mostanra változtak még nem várak, de az új termelési évad előszága maris előre veti árnyékát. Új árut a mainál lényegesen olcsóbb áron ajánlanak, a nélkül hogy üzlet létesülne, mert az árak állandóságához teljesen hiányzik a bizalom. Mai jegyzések nyers: esz finomított részére 39—39½, finomított szesz nagyban 148—148½, kisben 144—145 koronával, denaturált szesz nagyban 31—31½, kisben 32—33 korona helyben.

Denaturált szesz. (*Kalmár* Sándor cég jelentése.) A legutóbbi tudósításunkban jelzett kellemes irányzat e héten mindvégig megmaradt, mivel a becsútszede szilárd magatartást tanusított. A vételkezd jó volt, mert a pénzügyminisztérium által kibocsátott hivatalos statisztikai adatok szerint a termelési évadban kevesebb exkontingens szesz készült, mint az előző évad megieelőle időszakában. Mai nagybani jegyzések azonnali szállításra 31½—32½ korona, egy éven belül történő átvételre 31½—32½ korona pr 1000 liternek, ingyen barbelban, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok egy koronával drágábbak.

Terpentinolaj. (*Kalmár* Sándor jelentése.) A külföldi, különösen londoni és amsterdam piacokon a hangulat kedvetlen és a határidőüzlet is el van hanyagolva. Piacunkon is a vételkezd hiányzik és ha e cikken áresés még nem állt be, ez a kis hozataloknak és még esekélyebb készleteknek tudandó is. Mai nagybani jegyzések vizistata orosz árúrt 51.—52.— korona 100 kgként ingyen horzóban, budapesti állomásokra szállítva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

F. H. A következő kérdést intézi hozzánk: „Miert halgatag a fiatal ember szíve választottja társaságában? Ennek a kérdésnek nincsen oly fiziologiai magyarázata, mely szoros függésbe hozná az érzelmeke legsajátosabbát a beszélő központtal.

Annyi bizonyos, hogy az idegkoncert némi zavartsága játszik bele e körülménybe, melyet ugyilatszük ön saját tapasztalataiból merített. Azonban ne keressük a tudománynál kérdésének megőjtését; figyelje meg jobban önmagát, s egyszerűsége ne mulasztja el ugyanakkor figyelemmel kíséreni választottját is. Kezdetben, amikor szerelmük első játéka folytat le csupán, a természetes zavaron kívül, mely lelküket elölgta, egymás kölcsönös megfigyelése, külső- és belső életük tanulmányozása tette némává ajakadat. Ez az elsődleges infekció, hogy orvosilag jelezzük ki magunkat. A második stadium, amikor már bizalmasabb a szerelmesek, egymás elnyeit és gyengéit volt elég idejük megismerni, a mikor a szemek játéka az összevillanás jellegét kapják és a legártatlanabb kacérokodás művelésének időszakai. Mit is mondjon egymásnak az ilyen szerelmes pár, melynek összes érdeklődése csupán érzelmeinek szines variációjában nyer kifejezést? Az igazi szerelmesek, a Toggenburgok nem beszéltek csak szerettek. Ezt a hallgatást azonban nem szabad a túlzásig vinni, mert előbb-utóbb ualmassá válik. Néha-néha egy bővített mondatot is meg lehet kockáztatni, sőt az sem baj, ha körmondatban fejez ki egy gondolatot. Ezt annál is inkább meg kell tenni, mert később, a legkomolyabb harmadik stadiumban, amikor mennél többet beszél az ember, annál jobban megveti a boldogság ágát, tudniillik a házassághoz, a hirtelen átmenet a hallgatásból a családi perpatvarok bőbeszédűségébe nagyon könnyen megárlhat.

E. K. Nemes-Podrhágy. 1. Középkolai érettségit kell tenni és az egyetem bölcsészeti fakultását végezni. 2. A nyolcadik jelév végén vizsgázhatik. 3. Az egyiké 1600 korona, a másiké 2000—4000 korona. 4. Az irodalmi szakon. 5. Mindenütt, ahol a középiskola az állam kezén van. 6. Az egészen a szerenese dolga. Némely tanár azonban kap kinevezést, más évéig is elvár reá. 7. Jogvégeztségg.

M. M. Felső-Iregh. Hat gimnáziumi osztálylyal praktizálnia kell három évig, azután gyakornoki vizsga teendő, hogy az egyetemre mehessen, ahol a kétévi tanulmány elvégzése után letetheti a gyógyszerész-mesteri vizsgát. A katonaságnál mint egyéves önkéntes szolgálhat.

P. B. Miskolc. Nem rendes katonaság, de katonai szervezettel bíró intézmény s mint ilyen a honvédelmi minisztérium parancsnoksága alatt áll.

K. D. Ocsova. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez folyamodjék, hogy másutt tehesse le a pótvizsgát. Ha az engedélyt megkapja, szeptemberben vizsgázhatik.

Pénzügyi tisztviselő. Újvidék. 1. Az idegen államkötekből való elbocsátatást okvetlenül ki kell mutatnia, mert addig nem tárgyalják a kérvényét. 2. De vissza fogják utasítani. 3. Két-három hónap alatt emintézik, ha különben semmi akadályja nincs. 4. Mindaddig, míg a három sorozáson keresztül nem ment, nem kaphatja meg az elbocsátást.

Feliz. 1. Legfeljebb az a következménye lehet, hogy a jövő hadgyakorlatoknál nehezebb fogják tenni önére nézve a szolgálatot. 2. Behívhatják, de csak a dandárparancsnokság különös kivánságára.

Gr. J. Csenger. A marosvásárhelyi rendőrkapitánysághoz tessék fordulni, ott esetleg megadják a szükséges felvilágosításokat.

H. F. Német-Szent-Mihály. A honvédelmi minisztériumnál méltóztatassék tudakozódni vagy a Budapesti Közlöny (hivatalos lap) kiadóhivatalát (VII. Kerepesi-ut 54.) megkérni, hogy az illető számot küldje meg. Mellékelje a lap árát, 60 fillért.

Sch. J. Tokaj. Divat-Szalón (V. Gizella-tér), Magyar Bazar (IV. Ferenciek bazárja), Divat-Ujság (Eskü-tér), Wiener Mode (Bécs), Modekunst (Bécs), Wiener Chic (Bécs). Bármelyik lapot megrendelheti az odaváló postahivatalnál is, mely a megrendelést köteles közvetíteni.

F. E. Budapest. Veszelei Károly versei az őszszel jelennek meg.

S. Gy. Vukosavljevicza. Egész biztosan tudjuk, hogy kérdéseire választottunk s azt ajánlottuk, hogy a budapesti szemklinika gyógytassa a betegét, ahol mindig talál specialista szemorvos-tanárt. A klinika az Üllői-ut 26. sz. a. van.

M. I. Ilava. Hivatalos eljárásnak lévén tárgya, az ügy rendes folyamatát a közléssel nem volna célszerű megzavarni.

York. Homeros, akiről ön oly bőven ír, végre Nagymarossal összekötésbe kerül. De a cikik közölhetetlen.

K. J. Fiuma. Sok igazság van a soraiban. Csak az a baj, hogy nagy változások javíthatnának ezeken a dolgokon.

Sch. Fr. Miskolc. Dr. Kéty Károly egyetemi tanár, VIII., Szentkirályi-utca 13.

Z. L. Gmunden. Ezt a genret nem kultiváljuk.

M. M. Felső-Iregh. Az illető közlés díjtalan.

G. P. (Petróné). Közölhetetlen.

Feckemadar. A kiadóhivatal értesíti, hogy minden szó 4 fillérbe kerül, a 2 korona elegendő volt.

Sorsjegyek.

Dr. G. A-né. Budapest. 1899/52 Magyar vöröskereszt sorsjegye 18 koronát nyert a törlesztő házason.

216251. sz. előfizető; Cs. G. Turcsák; S. M.; Sz. J. Budapest; E. M. T. Luca; W. M. Mernye; F. S. Sárospatak; K. H. Nagy-Harsány; L. A. Ballaháza; W. Pétervársár. Sorsjegyek nem nyertek.

GRONDORFI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztályosáraké felügyelősége
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, érték papirokat és állampapirokat a napi áron, elad sorsjegyeket **részletfizetésre**, ellenőrző a sorsjegyek huzásait, beváltja a **kisorsolt sorsjegyeket** és az esedékes sorsvényeket. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindennemű sorsjegyekre és értékpapirokra.

Napirend.
Napár: Hétfő, augusztus 11. — Római katolikus: Zsuzsanna. — Protestáns: Zsuzsanna. — Görög-ország: (Július 29.) Kallinik. — Zsidó: Ab. 8. — Nap két: 4 óra 35 perckor. — Nyugszik: 7 óra 1 perckor. — Hold két: 1 óra 1 perckor délután. — Nyugszik: 10 óra 43 perckor este. — Hold első negyed 5 óra 24 perckor reggel.
A **miniszterek nem fogadják.**
Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.
Nemzeti Múzeum. Állattár. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekintethetők meg.
Teknológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—11 óráig.
Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—6-ig.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—11 óráig.
Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.
Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
Állattéri a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig.
Magyar kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvi és keleti miniatúr: V. körlet Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az utat letvezetése árúsításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Közigazgatási hatóságok s azok tisztviselői részére nélkülözhetetlen kézikönyvek!

Az Athenaeum r. társ. kiadásában a következő közigazgatási munkák jelentek meg:

DÁRDAY SÁNDOR.
Közigazgatási törvénytár.
Második kiadás.
A fennálló Törvények, Rendeletek és Döntvényekből rendszeresen összeállítva.
Nyolcz kötet és Tárgymutató, valamint két pótkötet.
Ára tizenegy vászonkötésben 116 korona.
Az állami számvitelről
szóló 1897. évi XX. törvényzikk, annak története, indokolása és végrehajtási utasítása.
..... Közrebecsátja:
Dr. FALUSSY GUSZTÁV.
Második kiadás. Ára 9 korona.
Magyar közigazgatási jog kézikönyve.
A jogtanulók s egyéb vizsgálati jelöltek igényeihez alkalmas.
..... Rendszeresen összeállította
FÉSÜS GYÖRGY.
Harmadik átdolgozott és javított kiadás. Ára 10 korona.

JOGI TANÁCSADÓ.
Segédkönyv a hatóságokkal való érintkezésre, beadványok és okiratok szerkesztésére és a legkülönbözőbb jogügyletekbeni eljárásra.
Szerkesztette **Dr. FODOR SÁNDOR.**
Ára füzve 8 korona, Tartós vászonba kötve 9 kor. 20 fillér.
Az állami pénztárak szervezete.
Állami pénz- és értékezelés.
Kézikönyv hivatalos és magánhasználatra, rovanosold biztosoknak, községeknek, feleknek az állampénztári és adóügyi szakvizsgához.
Összeállították és írták:
Haldsz Lajos és Szigeti J. Szócsf.
Második bővített kiadás. Ára 6 korona.
A közigazgatási hatóságok elé utalt KIHÁGÁSOK
és az azok körüli eljárási és pénzkezelési szabályok.
A fennálló törvények, rendeletek és elvi jelentőségi határozatokból rendszeresen összeállította és magyarázó jegyzetekkel kísérte
Kiss Emil.
Ára füzve 20 korona. Diszes vászonkötésben 24 korona.

A magyarországi NÉPOKTATÁSÜGY
kereskedelmi és ipari szakoktatás szervezete és közigazgatása.
A kiadóvársra, népoktatási tanintézetekre (elemi- és felsőbb népoktatási, polgári iskolákra, tanítóképző intézetekre) felsőbb tanítóképzésre, kereskedelmi tanintézetekre és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium hatáskörébe tartozó iparitólakokra vonatkozó összes törvények, szabályrendeletek, utasítások, rendeletek, döntvények gyűjteménye.
A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr engedélyével hivatalos források felhasználásával szerkesztették:
Lévay Ferencz, Dr. Morlin Emil, Szuppán Vilmos.
Ára 2 kötetben, angol vászonkötésben 26 korona 40 fillér. Egy-egy kötet ára 13 korona 20 fillér.
Magyar- és Erdélyországi Telekkönyvi Törvények
és rendeletek gyűjteménye.
..... Kiegészítve a legfőbb ítélőszéki döntvényekkel
Feldolgozta: **Dr. PEREGRINYI JÁNOS.**
I. rész: (1850—1867.) II. rész: (1868—1885.) III. rész: (1886—1890.)
Ára a három résznek füzve 13 korona helyett 8 korona. Három angol vászonkötésben 16 K. 40 L. helyett 12 korona.
A közigazgatási bíróságokról szóló törvény.
(1896. évi XXVI. törvényzikk.)
Ára 2 korona.

A közigazgatási bíróságokról szóló törvény. Jegyzetekkel és utmutatóval ellátta: **ZABULIK LÁSZLÓ.**
Ára 6 korona.

(1896. évi XXVI. törvényzikk.)

FOVAROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. augusztus hó 11-én. Lampa az ablakban. Francia bohózat 3 felvonásban. Kezdeté 7 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. augusztus hó 11-én. Sziklai Kornél vendégfellépével. A három kivánság.

Vig operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Ziehrer. Magyarosította Dr. Böldi IZOR. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.

Nyitva délután 6 órától reggeli 4 óráig.

Remek, egészen új variété-műsor.

Mlle Sidy Nirvana színes plazet képei elől. Stelling & Bevell James Bard excentr. nyújtóművészek. Jones Edgar banjo-művész.

Steinhardt Géza a közölközt kórnikus szófia és fellépő A szalmaözevény című bohózatban.

M. kir. honvédeknek hangversenye. Frandi me. ch. színház. Számos egyéb színdarab. Lovára. Számos egyéb színdarab. Belepődj 60 fillér. Gyermekjegy 20 fillér. Kedvezményes jegyek minden ünnepnapon.

BAYER-féle MAGYAR TURISTA-TAPASZ

lyukszem-, bőrkéreg- és bőrkeményedés ellen biztosan és gyorsan hat szor. I eredeti tekercs 80 fill. 1 korona beküldése után bérmentve kiki az egyedüli készítő a

.Vöröskereszt gyógyszerárta Budapest, VI., Andrássy-ut 84. Kapható gyógyszerárta és drogeriákban.

Köznevelési Földbirtokokra

a becsülték háromnegyed részéig 4% ellenében 10-60 évi törlesztésre. Kataszteri birtokai és teleknyvi kivonat küldendő be. Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39. szám. Fennállása óta közel 200 millió koronát meghaladó kölcsönöket konvertált. Alapítottát 1890-ben.

9145. számú "Eljárás kaucauk és guttapercha, valamint ezek kompozíciói megkeményedésének és repedezésének megakadályozására" című, 1897. április 13-ról kelt magyar szabadalmára végzők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok "W. V. 1905" alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

BUTOR

képzőnőrt vagy részletfizetésre legelőszöbben FUCHS BODOG-nál BUDAPEST, József-körút 26.

Egyetemen hallgató! nevelői állást keres ellátás fejében, esetleg megfelelő fizetéssért Cím: Cölöu-t 61. H. 20.

Az "ATHENAUM" irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent: Készítő-könyv.

Írták Lenkel Henrik és Roboz Andor. Ára kötve színes borítókkal 1 korona 40 fillér.

Fantáziás verses közzétéseket gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, szülőkhöz nagy-nyelvi-nyelvi, mindenféle rokonihoz, barthoz, ismerőshöz, tanítólhoz stb.

Rapható a kiadó-társulatnál Budapest, VII., Kerepesi-út 64. szám, és minden könyvkereskedésben.

MÖSSMER JÓZSEF INTÉZETI LEÁNY- ÉS FIU-FEHÉRNEMŰ, VALAMINT MINDENMŰ FEHÉRNEMŰ, MENYASSZONYI KELENGYE KAPHATÓ OLCÓS ÁRAK MELLETT MÖSSMER JÓZSEF VÁSZONKERESKEDÉSE A MENYASSZONYHOZ BUDAPEST, IV., KORONAHERCEG-UTCA 12.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT! Gerő Ferenc katonai előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára. VI. Nagy János-utca 3. szám. Fzen több év óta fennálló és szép sikerrel működő iskola előkészíti 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamra az önkéntességi vizsgára hivatkozó középiskolai tanulókat köznevelőkkel egyenlő feltételekkel bizonyítványra nem bírnak. Pésztételek ismeretét kívánára küldeték.

Az új tanfolyam szeptember 1-én kezdődik. Beíratás naponként délután 4-7 óráig. VIDÉKIEK RÉSZÉRE INTERNATUS.

Magyar Könyvtár Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Kiadja: LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. ud. könyvkereskedés Budapest, Andrássy-ut 22. Minden füzet egyenkint kapható.

Egyes szám ára 30 fillér. A zárjelbe tett név a fordító, illetve a közebeosztó neve. A * jelölték színművek.

- 1. Katona J. Bánk-bán. (Bothly Zs.)
2. Manassant. Apró elb. (Tóth B.)
3. Bessenyi D. Valogatott ódái.
4. Cöppel. Képek a székelyek s egyéb elb. költ. (Radó A.)
5. Kieffaiy K. A kőrök. (Bothly Zs.)
6. Sípulus. Humoreszkek.
7. De Amicia. A bor. (Tóth B.)
8. Zrínyi-Szigeti veszed. (Bánóczy)
9. Maurier-Potter. Tribny. (Fai B.)
10. Csokonai. Dorottya. (Négyessy)
11-12. Arany János válogatott balladái. Isk. kiad. (Radó A.)
13. Olasz elbeszélők. (Radó A.)
14. Petöfi. Új rajzok.
15. Dunas. A kaméllás bölgy. (Szerecsényi)
16. Szomahády. Légyott hármásban.
17. Francia elbesz. írá. (Ambrus Z.)
18. Roretta. A hecsietlen. (Radó A.)
19. Kieffaiy K. válogatott költeményei. (Bánóczy József.)
20-21. Szakapere. Szentiványi.
22. Kármán. Fanni hagyományai. (Ambrus Z.)
23. Arany J. Isk. kiadás. (Bánóczy József.)
24. Bpyn. Maniréd. (Arany E.)
25. Agai Adolf. Vicsra. Vera.
26. Szardony. K. válogatott költeményei. (Fai B.)
27. Dedk F. 1861-iki első felirati beszéde.
28. Aischylos. A lelakozott Prométheusz. (Zilahy E.)
29. Bárony I. Vadásztorntetek.
30. Murgor-Barriviere. Bohém-élet. (Radó A.)
31. Béla király nyolcvanötödik évi beszéde. (Mikes Lajos.)
32. Molliere. Dandin Gy. (Hevesi S.)
33. Gracsa G. 1848. március 15.
34. Kossuth. 3 elbesz. (Hevesi S.)
35. Szabolcsi Miklós. Versek.
36. Turgenyev. Az ódók kerék. (Sz. Nagyláji)
37. Kossuth 1848. júl. 11-iki beszéde.
38. Flammarión Camille. Csillagok esték. (Tóth B.)
39. Tóth K. A király házasság.
40. Dron. Az ár. az asszony és a baba. (Báry Gy.)
41. Vértess A. Kisvárosi történetek.
42. Deben. A négyüzlő. (Vikár B.)
43. A kuruzvárlók. (Károlyi A.)
44. Schiller. A messinai menyasszony. (Váradai A.)
45. Petöfi. Elbesz. és hírtipi cikkek.
46. Foe. Rejtm. történetek. (Tóth B.)
47. Jókai M. Emlékbeszéd Rudolf trónörököséről.
48. Komno A. Vagy elbeszések.
49. Foe. Rejtm. történetek. (Tóth B.)
50. Szendy. Arden Enoch. (Lórinz Gy.)
51. Muzsi K. Huszárszerlem.
52. Magyar népköltés. (Morvay)
53. Csokonai. F. elbesz. (Radó A.)
54. Fy válogatott meséi. (Bádicz.)
55. Salugró gróf. A medve. (Ambrusovics L.)
56. Ambrus Zoltán. Hajótorntetek.
57. Meyer Konrad. Egy szegény ifjú szenvedése. (Hevesi S.)
58-60. Jókai. Helvicia.
61. Csokonai. F. elbesz. (Radó A.)
62. Kécsy. F. elbesz. (Radó A.)
63. Kécsy. F. elbesz. (Radó A.)
64. Ybe. Ujjazás. Amerikai rég.
65. Alday. Pázmány Péter élete.

Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság kőorgogépen, Budapest, IX., Cölöu-ut 25.